

Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

**HODNOTY ALTERNATIVNÍ RELIGIOZITY U
SOUČASNÉ MLÁDEŽE**

Autor práce: Veronika Kolmanová
Vedoucí práce: Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.
Studijní program: Pedagogika volného času
Ročník: III.

2023

Prohlašuji, že jsem autorem této kvalifikační práce a že jsem ji vypracoval(a) pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Datum

.....

Veronika Kolmanová

„Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Veronice Blažek Iňové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.“

Obsah

Úvod.....	7
Teoretická část.....	8
1 Vymezení základních pojmů	9
1.1 Víra	9
1.2 Náboženství.....	10
1.3 Ateismus	10
1.4 Spiritualita.....	11
1.5 Religiozita	11
1.6 Druhy religiozity	11
1.6.1 Institucionalizovaná religiozita	12
1.6.2 Alternativní religiozita.....	12
2 Religiozita jako součást života adolescentů	14
2.1 Vymezení a charakteristika mládeže	14
2.2 Faktory ovlivňující religiozitu mládeže	15
2.2.1 Rodinné faktory	15
2.2.2 Sociální faktory	15
2.2.3 Individuální faktory	16
2.2.4 Kulturní prostředí a technologie	17
Praktická část	18
3 Kvalitativní výzkum alternativní religiozity u současné české mládeže... 19	
3.1 Výzkumný problém	19
3.2 Výzkumné cíle a základní výzkumná otázka.....	19
3.3 Výzkumný soubor	19
3.3.1 Hledání informantů.....	19
3.3.2 Informanti	20
3.4 Technika sběru dat	20
3.5 Metody analýzy rozhovorů	20
3.6 Etický kodex a ochrana osobních údajů.....	21
3.7 Zajištění objektivit y	21
3.8 Polostrukturované rozhovory a jejich zpracování.....	21
3.8.1 Kódování	22
3.9 Konkrétní postup kvalitativního výzkumu této práce.....	22

4	Zjištěné kategorie.....	24
4.1	Hlavní kategorie: Víra	24
	Alternativní víra.....	25
4.1.1	Alternativní víra současně s vírou v Boha	26
4.1.2	Tradiční víra	27
4.1.3	Ateismus.....	27
4.2	Sociální prostředí.....	27
4.3	Faktory ovlivňující religiozitu.....	28
4.3.1	Vliv sociálního prostředí.....	28
4.3.2	Věk.....	29
4.3.3	Vliv konkrétního zážitku.....	29
4.3.4	Uvědomění si možnosti.....	30
4.3.5	Zájem o víru jako takový	30
4.3.6	Zábava.....	30
4.3.7	Tolerance k jiným názorům.....	30
4.4	Kategorie komunikace.....	31
4.4.1	Ochota vyslechnout si jiné názory	31
4.4.2	Ochota ke komunikaci	32
4.4.3	Komunikace s rodinou	32
4.4.4	Obavy z komunikace.....	32
4.5	Sběr informací	33
4.6	Pevnost v názorech	34
4.7	Podpora rodiny a přátel v otázkách víry	34
4.8	Vliv jedince na sociální prostředí	35
4.9	Vliv víry na jedince	35
4.9.1	Vliv na rozhodování.....	35
4.9.2	Vliv na každodenní život	36
4.9.3	Vliv na praktický život.....	37
4.10	Vliv víry jedince na společnost.....	37
4.11	Hodnoty, které víra jednotlivcům přináší.....	38
5	Hlavní výzkumná zjištění z provedeného výzkumu	39
6	Vytvoření nové teorie.....	43
7	Diskuze	45

Závěr47

Úvod

Religiozita a víra jsou v dnešní době stále diskutovanějšími tématy, zejména v kontextu současné české mládeže. Tradiční náboženské společenství postupně ztrácí svou pozici a na jeho místo přicházejí nové formy alternativní religiozity a duchovnosti. Jedním z nových fenoménů, který lze v současné české společnosti pozorovat, je nárůst alternativní religiozity mezi mladými lidmi. Tento trend se projevuje zejména nárůstem zájmu o duchovnost, esoteriku a různé druhy neortodoxních náboženských směrů. Tyto alternativní formy náboženství a spirituality přináší mladým lidem nové způsoby, jak vyjádřit a prožívat své duchovní hodnoty, které v tradičních náboženských institucích nenacházejí dostatečný prostor.

Tato práce se bude zabývat otázkou, *jaké hodnoty přináší současné české mládeži alternativní religiozita*. Bude mne zajímat jak mladí lidé v dnešní době vnímají náboženství, víru a spiritualitu a jaký vztah k nim mají.

Záměrem mé bakalářské práce je vysvětlení pojmů, víra, náboženství, ateismus, spiritualita a religiozita. Vymezí religiozitu na institucionalizovanou a alternativní religiozitu. Dále se zaměřím na religiozitu cílové skupiny výzkumu. Určím charakteristiku mládeže a zaměřím se na faktory ovlivňující jejich religiozitu.

Pro výzkum bude využita kvalitativní metoda zakotvené teorie, kde v první fázi bude zásadní sběr dat, ve druhé fázi budou nasbíraná data analyzována a ve třetí fázi proběhne samotná konstrukce teorie, která bude porovnána s existujícími studiemi.

Cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na to, jak alternativní religiozita ovlivňuje hodnotové vnímání české mládeže.

Teoretická část

1 Vymezení základních pojmů

V lidském životě se objevují pojmy, které nějakým způsobem vymezují duchovní svět jednotlivce. Nejčastěji je to víra, náboženství, ateismus, spiritualita a religiozita. Každý pojem je nějakým způsobem spojen s duchovním základem, ale každý z nich vyjadřuje jiný aspekt.

1.1 Víra

Víra v nejobecnějším smyslu znamená přijetí určitých výroků určité osoby v důvěře k ní.¹ V tomto smyslu se odlišuje od vědění opírajícího se o důkazy.² Víra je klíčovým prvkem mnoha náboženství, ale může být také součástí jednotlivcova životního názoru nebo filozofie.³ Víra se může týkat různých věcí, jako je existence Boha, života po smrti, správnosti určitého náboženského učení nebo politického systému. Každý člověk má svou víru, kterou vytváří na základě svých zkušeností, vzdělání a názorů.⁴ Víra má pro mnoho lidí klíčový význam a slouží jako zdroj síly a útěchy v obtížných situacích.⁵ Kromě náboženského významu může také víra ovlivňovat lidskou psychiku a zdraví. Lidé, kteří mají víru, jsou šťastnější, méně náchylní k depresi a lépe zvládají stresové situace.⁶ Víra může pomoci překonat kulturní bariéry a umožnit lidem pocházejícím z odlišných kultur lépe porozumět sobě navzájem. Na druhou stranu, také může být zdrojem konfliktů a nesouladu mezi lidmi, zejména pokud různé skupiny vyznávají odlišnou víru.⁷

¹ RAHNER, K., VORGRIMLER, H. *Teologický slovník*, s. 383.

² Srov. RAHNER, K., VORGRIMLER, K. *Teologický slovník*, s. 383-385.

³ Srov. SOKOL, J. *Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů*, s. 65-68.

⁴ Srov. RAHNER, K., VORGRIMLER, K. *Teologický slovník*, s. 386-387

⁵ Srov. VÁCLAVÍK, D. *Náboženství a moderní česká společnost*, s. 11-12.

⁶ Srov. ŘÍČAN, P. *Psychologie náboženství a spirituality*. s.142.

⁷ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 117-122.

1.2 Náboženství

Náboženství je organizovaný systém víry a praktik, který se zabývá otázkami existence, účelu života a vztahu mezi člověkem a vyšším bytím, jako je například Bůh.⁸ Náboženství se objevilo v historii jako způsob, jak vysvětlit svět a smysl života, a stalo se jedním z nejdůležitějších faktorů, které formují lidskou společnost.⁹ Existuje mnoho různých náboženství včetně monoteistických náboženství, jako je křesťanství, islám a judaismus, a polyteistických náboženství, jako je hinduismus nebo řecký paganismus. Tato náboženství se liší svými výklady a praktikami, ale všechna se snaží odpovědět na základní otázky existence. Náboženství má významný vliv na lidský život a kulturu.¹⁰ Přináší naději a útěchu v těžkých situacích, pomáhá formovat morální hodnoty a přesvědčení.¹¹

1.3 Ateismus

Ateismus je filozofický postoj, který popírá existenci Boha nebo jiných božstev.¹² V moderní době ateismus rostl v popularitě s rozvojem vědy a technologie, kdy lidé začali více věřit ve vědecké vysvětlení světa a začali zpochybňovat náboženské nauky.¹³ Tyto trendy vedly k rozšíření ateismu a kritice náboženství jako instituce. Dnes existuje široké spektrum ateistických směrů.¹⁴ Halík tvrdí, že ateismus není hlavním nepřítelem křesťanské víry, ale spíše pověry a idolatrie. Také popisuje typologii lidí, kteří se nepovažují za věřící: 1) nevěřící, kteří respektují náboženskou víru u druhých, 2) relativní ateisté, kteří odmítají určitou podobu teismu, a 3) absolutní ateisté, kteří odmítají existenci Boha.¹⁵

⁸ Srov. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 167.

⁹ Srov. NEŠPOR, Z., LUŽNÝ, D. *Sociologie náboženství*, s. 12.

¹⁰ Srov. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 167.

¹¹ Srov. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 167.

¹² Srov. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 32.

¹³ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 87.

¹⁴ tamtéž Muchová zmiňuje tyto formy ateismu: radikální ateismus, teoretický ateismus, pozitivní a negativní ateismus, s. 88-89.

¹⁵ Srov. HALÍK, T. *Není ateista jako ateista* [online].

1.4 Spiritualita

V základním významu se spiritualita týká hledání vztahu k něčemu, co přesahuje hmotný svět a má zvláštní význam pro jednotlivce.¹⁶ Týká se individuálního prožívání, hledání smyslu a významu v životě, který může, ale nemusí, být spojen s konkrétní náboženskou vírou nebo organizovaným náboženstvím.¹⁷ Spiritualita se zaměřuje na osobní rozvoj, vnitřní rovnováhu, soucítění a vnímání většího celku. Může být vyjádřena různými způsoby, jako je meditace, jóga, hudba nebo umění.¹⁸ Autoři Kaplánek, a spol. spiritualitu definují jako *"vnitřní rozměr života, který odráží touhu člověka po absolutnu, transcendentnu, po smyslu a hodnotách, které přesahují hranice konkrétního prostoru a času"*.¹⁹ Spiritualita je tedy chápána jako cesta, která se soustředěním na vlastní já snaží rozšířit posvátno do celého života.²⁰

1.5 Religiozita

Religiozita se týká individuálního prožívání náboženské víry zahrnující například pravidelnou účast na náboženských obřadech, modlitbu nebo čtení svatých textů. Religiozita se může projevovat různě jak v závislosti na náboženské tradici, tak může být pro každého jednotlivce jinak důležitá. Kaplánek a spol. mluví v souvislosti s religiozitou o vnitřních náboženských projevech.²¹ V současnosti se religiozita v mnoha zemích stále diskutuje a analyzuje, což ukazuje na její význam a vliv na lidské životy. V průběhu dějin byly náboženské rozdíly příčinou mnoha válek a konfliktů.²²

1.6 Druhy religiozity

Religiozita je subjektivní záležitost a může se lišit od jednotlivce k jednotlivci. Je to komplexní a složitý pojem, který lze rozlišit na několik různých aspektů a z několika

¹⁶ Srov. PARTRIDGE, Ch. H., VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 16.

¹⁷ Srov. Tamtéž, s. 16-17.

¹⁸ Srov. KAPLÁNEK, M., MUCHOVÁ L., KOČEROVÁ, M. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*, s. 16.

¹⁹ Srov. tamtéž, s. 15.

²⁰ Srov. PARTRIDGE, Ch. H., VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 17.

²¹ Srov. KAPLÁNEK, M., MUCHOVÁ, L., KOČEROVÁ, M. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*, s. 13.

²² Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 87.

možných hledisek. Rozdělení religiozity na institucionalizovanou a alternativní religiozitu je často užíváno v rámci sociologického výzkumu náboženství.²³

1. 6. 1 Institucionalizovaná religiozita

Institucionalizovaná religiozita se týká tradičních organizovaných náboženských institucí, jako jsou církve, mešity nebo synagogy.²⁴ Tyto organizace mají většinou hierarchickou strukturu a definované nauky a rituály, které jsou prováděny podle pevných pravidel.²⁵ Tato religiozita je převážně spojena s velkými a uznávanými náboženstvími, jako je křesťanství, islám, judaismus a hinduismus. Institucionalizovaná religiozita se také týká významného počtu lidí, kteří se sice nezúčastňují pravidelně bohoslužeb, ale stále se považují za členy daného náboženství.²⁶ Institucionalizovaná religiozita má řadu výhod. Náboženské instituce poskytují jednotný rámec pro výklad a interpretaci náboženských učení, což umožňuje věřícím lépe porozumět a aplikovat jejich víru v praxi.²⁷

1. 6. 2 Alternativní religiozita

Alternativní religiozita je označení pro formy víry a duchovnosti, které se odchyľují od tradičních a institucionalizovaných náboženství.²⁸ Charakteristickým prvkem je zaměření se na sebe sama a sebenaplnění s minimálními morálními požadavky.²⁹ Typický je důraz na emoce, silné zážitky nebo snaha ovládat nadpřirozené síly.³⁰ Tyto formy víry také často vycházejí z holistických přístupů, které zdůrazňují vztah mezi člověkem, přírodou a souznění s celým světem.³¹ Alternativní religiozita zahrnuje nová náboženská hnutí, spirituální praktiky a ezoterické učení. Patří do ní například novopohanství, New Age, spiritismus, převtělování, víra v účinnost amuletů, astrologie, schopnost věštců předpovídat budoucnost nebo různé formy jógy

²³ Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 14.

²⁴ Srov. tamtéž, s. 19.

²⁵ Srov. tamtéž, s. 19.

²⁶ Srov. tamtéž, s. 31-33.

²⁷ Srov. NEŠPOR, Z., LUŽNÝ, D. *Sociologie náboženství*, s. 33.

²⁸ Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 14.

²⁹ Srov. tamtéž, s. 14.

³⁰ Srov. tamtéž, s. 14.

³¹ Srov. PARTRIDGE, Ch. H., VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 17.

a meditace.³² Tyto skupiny se často snaží odlišit od tradičních náboženských institucí, nespojují se s žádnou náboženskou tradicí a nabízejí alternativní způsoby prožívání duchovnosti.³³

³² Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 20.

³³ Srov. PARTRIDGE, Ch. H., VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 17-18.

2 Religiozita jako součást života adolescentů

Religiozita mládeže je téma, které je stále relevantnější a kontroverznější. Mládež je klíčovou součástí naší společnosti a jejich role a postavení se v průběhu let významně měnilo. Mladí lidé v dnešní době čelí mnoha výzvám a problémům, což má významný vliv na jejich názory a postoje k religiozitě. Někteří mladí lidé se cítí vázání k tradičním náboženstvím svých rodičů a rodiny, zatímco jiní hledají své vlastní cesty a hodnoty.

2.1 Vymezení a charakteristika mládeže

Po skončení povinné školní docházky přichází období v životě, kdy se jedinec výrazně mění a postupně se přibližuje k dospělosti. Tato fáze zahrnuje mnoho výzev a vývojových úkolů, které mu umožňují se více angažovat v dospělém světě a začít si plně uvědomovat svoji roli v něm.³⁴

Toto období je charakterizováno velkými změnami a výzvami. Mladí lidé procházejí obdobím intenzivního růstu a vývoje jak fyzického, tak i duševního a sociálního.³⁵ Langmejer a Krejčířová uvádí období pubescence zhruba od 11 do 15 let, přičemž ji rozdělují na fázi prepuberty a fázi vlastní puberty a adolescenci vymezují jako období mezi 12 a 22 lety.³⁶ Říčan zároveň uvádí pojem teenager, který pochází z anglicky mluvících zemí a označuje každého člověka ve věku, jehož číslovka končí na „-teen“, tedy od 13 do 19 let.³⁷

Dospívání také představuje dobu, kdy se mladí hledají své místo ve světě. Během tohoto období se vyrovnávají s mnoha výzvami, jako je formování identity, hledání smyslu života a budování vztahů.³⁸ Může to být období intenzivních emocionálních zážitků, kdy adolescenti zápasí s problémy jako je sebevědomí, obraz těla a skupinový tlak.³⁹

³⁴ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 32-33.

³⁵ Srov. tamtéž, s. 32-33.

³⁶ Srov. LANGMEIER J., KREJČÍŘOVÁ D. *Vývojová psychologie*, s.143.

³⁷ Srov. ŘÍČAN, P. *Psychologie, 3.doplněné vydání*, s. 278.

³⁸ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 33-34.

³⁹ Srov. ŘÍČAN, P. *Psychologie, 3.doplněné vydání*, s. 280.

2. 2 Faktory ovlivňující religiozitu mládeže

Religiozita mládeže může být ovlivněna mnoha faktory, jako jsou rodinné, sociální, individuální faktory a kulturní prostředí. Autoři Kaplánek a spol. také zmiňují, že význam jednotlivých faktorů se může lišit v závislosti na konkrétních životních situacích a individuálních zkušenostech jednotlivých mladých lidí.⁴⁰ Vzhledem k tomu, že je religiozita hluboce osobním tématem, mohou tyto faktory mít různý vliv na různé mladé lidi. Všechny tyto faktory mohou ovlivnit religiozitu mládeže a mohou vést k různým úrovním angažovanosti v náboženství.⁴¹

2. 2. 1 Rodinné faktory

Rodinné zázemí může hrát velkou roli v religiozitě mládeže. Rodiče, kteří jsou nábožensky aktivní a praktikují náboženství, často přenášejí tyto hodnoty a tradice na své děti.⁴² Rodiče jsou pro dítě prvními a nejvýznamnějšími vzory, a proto ovlivňují dítě, jak bude samo sebe vnímat v náboženském smyslu a jaký vztah bude mít k Bohu, k církvi a celkové religiozitě.⁴³ Muchová také zdůrazňuje, že vliv rodiny na náboženskou socializaci dítěte může být silnější než vliv ostatních institucí, jako jsou školy nebo církev.⁴⁴

2. 2. 2 Sociální faktory

Sociální faktory, jako je vrstevnická skupina a společenské normy, mohou mít vliv na náboženské přesvědčení mládeže. Mladí lidé se často snaží zapadnout do společnosti a být součástí skupiny, která sdílí stejné hodnoty a přesvědčení.⁴⁵ Kromě rodiny mohou tedy i další významní lidé v životě studenta (např. přátelé, učitelé, duchovní vůdci) ovlivnit jeho náboženskou orientaci a spiritualitu.⁴⁶ Muchová zmiňuje, že sociální skupiny mohou ovlivnit nejen to, zda jedinec bude nebo nebude praktikovat

⁴⁰ Srov. KAPLÁNEK, M., MUCHOVÁ, L., KOČEROVÁ, M. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*, s. 50-56.

⁴¹ Srov. tamtéž, s. 50.

⁴² Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 29.

⁴³ Srov. tamtéž, s. 139.

⁴⁴ Srov. tamtéž, s. 145.

⁴⁵ Srov. tamtéž, s. 161-162.

⁴⁶ Srov. KAPLÁNEK, M., MUCHOVÁ, L., KOČEROVÁ, M. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*, s. 36.

náboženství, ale také jakou formu religiozity bude preferovat.⁴⁷ Podle Muchové má většina mladých jedinců tendenci přizpůsobovat se skupině, v níž se nachází, a tímto způsobem získat pocit přijetí a vyhnout se odmítnutí.⁴⁸ Tato skupinová konformita však může mít negativní dopad na rozvoj osobní identity jednotlivce, protože může vést k tomu, že jedinec nedokáže vyjádřit své vlastní názory a myšlenky.⁴⁹ V této souvislosti Muchová zdůrazňuje důležitost rozvíjení kritického myšlení a schopnosti vyjadřovat vlastní názory.⁵⁰

2. 2. 3 Individuální faktory

Věk

Dětství má zásadní vliv na formování náboženské identity a religiozity.⁵¹ Muchová poukazuje na to, že výchova a náboženská výchova v raném věku mohou mít dlouhodobé dopady na náboženskou identitu a postoj dítěte vůči náboženství.⁵² Výzkum Hamplové a Řehákové ukazuje, že věk je významným faktorem ovlivňujícím religiozitu. Zatímco starší generace se častěji identifikuje s tradičními, institucionalizovanými náboženstvími, mladší generace má tendenci hledat alternativní formy duchovnosti a smyslu života.⁵³

Vzdělání

Náboženské vzdělání mládeže a vztah k náboženství mohou být ovlivněny školním prostředím a výukou.⁵⁴ Výzkum Hamplové a Řehákové zmiňuje složitost vlivu vzdělání na religiozitu. Náboženská víra u jedinců s vyšším vzděláním je častěji důsledek volby než rodinné tradice.⁵⁵

Pohlaví

Výzkum Hamplové a Řehákové ukazuje, že v oblasti institucionalizované religiozity jsou ženy více religiózní než muži. To se projevuje například v pravidelnější účasti

⁴⁷ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 29.

⁴⁸ Srov. tamtéž, s.34.

⁴⁹ Srov. tamtéž, s. 32-34.

⁵⁰ Srov. tamtéž, s. 21.

⁵¹ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 121.

⁵² Srov. tamtéž, s. 121.

⁵³ Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 34.

⁵⁴ Srov. MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*, s. 155.

⁵⁵ Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 37-39.

na bohoslužbách, modlitbách či četbě náboženských textů. V oblasti alternativní religiozity se také ukazuje větší zastoupení žen než mužů. Například zájem o esoteriku, spiritismus, jógu, meditaci nebo alternativní medicínu se výrazněji projevuje u žen. Tento rozdíl je vysvětlován tím, že ženy jsou více otevřené emocím, duchovnosti a vnitřnímu rozvoji než muži.⁵⁶

Osobní zážitek

Osobní zážitek je faktorem, který může zásadně ovlivnit religiozitu jednotlivce.⁵⁷ Tento zážitek může být prožit různými způsoby, například konkrétní setkání s Bohem, pocit příbuznosti s vyšší mocí, nebo zvláštní zážitek během modlitby. Tyto zážitky mohou být velmi silné a mohou vést k hluboké víře a angažovanosti v náboženství. Nebo naopak mohou být negativní a mohou vést ke ztrátě víry nebo odklonu od náboženského přesvědčení. To může být například způsobeno traumatickými zážitky, neúspěchy v modlitbách nebo pocitem opuštěnosti ze strany Boha. Vzhledem k tomu, že osobní zážitky jsou velmi subjektivní a individuální, mohou mít různý vliv na různé jednotlivce.

2. 2. 4 Kulturní prostředí a technologie

V dnešní době má technologie velký vliv na životy mladých lidí. Díky internetu a sociálním médiím mají mladí lidé přístup ke spoustě informací a názorů na různá témata, včetně náboženství. Mnoho z nich může hledat odpovědi na své otázky a pochybnosti v on-line prostoru a to může mít vliv na jejich náboženskou víru a přesvědčení.⁵⁸

⁵⁶ Srov. HAMPLOVÁ, D., ŘEHÁKOVÁ, B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 – Náboženství*, s. 37-39.

⁵⁷ Srov. KAPLÁNEK, M., MUCHOVÁ, L., KOČEROVÁ, M. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*, s. 25-27.

⁵⁸ Srov. *tamtéž*, s. 52-53.

Praktická část

3 Kvalitativní výzkum alternativní religiozity u současné české mládeže

3.1 Výzkumný problém

Alternativní religiozita se v posledních letech stává stále více populární nejen v České republice, ale také v celosvětovém měřítku. Mezi mladými lidmi se často setkáváme s projevy spirituality, které se odlišují od tradičních náboženství, jako je například křesťanství, judaismus nebo islám. Toto nové a dynamické prostředí alternativních náboženských praktik nabízí mladým lidem nové způsoby, jak vnímat svět a nalézt smysl a účel ve svém životě.

3.2 Výzkumné cíle a základní výzkumná otázka

Hlavním cílem této práce je zjistit, jaké hodnoty přináší alternativní religiozita současné české mládeži. Cílem výzkumu je porozumět, jak cílová skupina výzkumu vnímá své alternativní náboženské praktiky, co ji přivádí k těmto praktikám a jaký význam má pro jejich životy. Dále se budeme zabývat otázkou, zda jsou tyto hodnoty a praktiky v souladu s moderními společenskými hodnotami a normami.

3.3 Výzkumný soubor

Studentky Střední zdravotnické školy v Jindřichově Hradci ve věku 15-20 let, které mi byly ochotny poskytnout rozhovor na téma alternativní religiozita. K dosažení cílů práce byla použita kvalitativní výzkumná metodologie, konkrétně metoda sněhové koule, kdy již oslovení informanti poskytovali kontakty na jiné informanty, kteří měli zájem účastnit se výzkumu.⁵⁹

3.3.1 Hledání informantů

Pro výzkum bylo nutné nejprve nutné získat přehled o středních školách a učilištích v Jindřichově Hradci. Tyto informace jsou veřejně dostupné na webových stránkách Ministerstva školství. Z této nabídky škol jsem oslovila vedení Střední zdravotnické

⁵⁹ Srov. ŠVAŘÍČEK, R., ŠEDOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, s. 34.

školy v Jindřichově Hradci a následně samotné studenty této školy. S polostrukturovaným rozhovorem souhlasilo celkem 15 informantů.

3.3.2 Informanti

Počet informantů celkem	15
Ženy	15
Muži	0
Věk 15 let	1
Věk 17 let	9
Věk 18 let	5
Tradičně věřící	2
Alternativně věřící	12
Ateisté	1

3.4 Technika sběru dat

Data byla získána pomocí hloubkového polostrukturovaného rozhovoru se studentkami Střední zdravotnické školy v Jindřichově Hradci, které se chtěly výzkumu účastnit. Při sběru dat jsem se zaměřila na religiozitu informantů. Na základě analýzy získaných dat, pomocí polostrukturovaných rozhovorů, se pokusím identifikovat hlavní témata a vzorce, které se vyskytují v životě těchto lidí a jakým způsobem ovlivňují jejich hodnoty a vnímání světa.

3.5 Metody analýzy rozhovorů

Pro výzkum byla využita kvalitativní metoda zakotvené teorie.⁶⁰ Tato metoda se zaměřuje na vytváření teorie zkoumaného jevu na základě analýzy dat získaných z polostrukturovaných rozhovorů. Cílem této metody je identifikovat a vytvořit teorii pro zkoumaný jev. Prvním krokem v analýze dat je otevřené kódování, což znamená, že jsou vytvořeny pojmy, které se vztahují k výzkumné otázce. Tyto pojmy jsou abstraktní a mají vyjadřovat všeobecně platný princip nebo myšlenku. V druhé fázi jsou mezi

⁶⁰ Srov. ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, s. 86-96.

těmito pojmy identifikovány vztahy, které jsou následně vloženy do kontextu. V této fázi se může použít i teoretické vzorkování, pokud jsou k dispozici dostačující data.⁶¹

V poslední fázi jsou tyto pojmy sestaveny do teorie, která odpovídá na výzkumnou otázku. Tato teorie se soustředí především na sociální procesy, které formují lidskou interakci.⁶² V případě širšího výzkumu může být také vybrán ústřední pojem, který je propojen s ostatními pojmy.

3. 6 Etický kodex a ochrana osobních údajů

V této práci jsem dbala na dodržování etického kodexu a na ochranu osobních údajů.⁶³ Nejsou zde proto uvedena jména ani osobní údaje informantů, ale byly jim přiděleny náhodné kódy. Každý dotazovaný je proto označený velkým písmenem R a náhodnou dvoumístnou číslicí. Citace byly použity jen takové, ze kterých není dohledatelná jejich identita. Před každým rozhovorem jsem se ujistila, zda s rozhovorem a následným zpracováním dat souhlasí.

3. 7 Zajištění objektivit

Studenty Střední zdravotnické školy osobně neznám a při poskytování rozhovoru jsme se viděly poprvé. Studentky Střední zdravotnické školy (dále jen informantky) se samy, na základě své volby, rozhodly poskytnout mi rozhovor na téma alternativní religiozita. V práci byly použity přímé citace informantek.⁶⁴

3. 8 Polostrukturované rozhovory a jejich zpracování

Data pro kvalitativní výzkum na téma „*Hodnoty alternativní religiozity u současné mládeže*“, byla získána pomocí hloubkového polostrukturovaného rozhovoru se studentkami Střední zdravotnické školy v Jindřichově Hradci, které se chtěly výzkumu účastnit. Při sběru dat jsem se zaměřila na religiozitu informantek. Na základě analýzy získaných dat, pomocí rozhovorů, se pokusím identifikovat hlavní témata viz. příloha

⁶¹ Srov. ŘIHÁČEK, T, ČERMÁK, I., HYTYCH, R., a kolektiv. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*, s. 51.

⁶² Srov. ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, s. 86.

⁶³ Srov. tamtéž, s. 46.

⁶⁴ Srov. tamtéž, s. 35.

I a vzorce, které se vyskytují v životě těchto lidí a jakým způsobem ovlivňují jejich hodnoty a vnímání světa.

Tohoto hloubkového rozhovoru se zúčastnilo celkem 15 informantek. Průměrná délka jednoho rozhovoru byla zhruba 15 minut. Témata k rozhovorům jsem si připravila předem. Konkrétní témata byla zaměřena na celkovou religiozitu informantek, tradiční a alternativní religiozitu, faktory, které jejich religiozitu ovlivňují, sociální prostředí, vliv víry na osobní život a hodnoty, které jim jejich osobní religiozita přináší. Otázky byly pokládány tak, aby byly srozumitelné a informantky jim rozuměly, což jsem si pomocí zpětné vazby ověřovala. Rozhovory byly se souhlasem informantek nahrávány pomocí mobilního telefonu a následně zpracovány. Toto zpracování proběhlo přepsáním rozhovoru do písemné podoby viz. příloha II. Tyto rozhovory byly označeny písmenem R a náhodným dvoumístným číslem. Takto zpracovaná forma dat neobsahovala žádné osobní údaje.

3. 8. 1 Kódování

Při zpracování dat v rámci zakotvené teorie bylo využito jako základní analytická technika kódování. Kódování se skládá ze tří částí: otevřeného, axiálního a selektivního kódování.⁶⁵ Otevřené kódování mi umožnilo systematicky rozkládat získaná data na jednotlivé prvky a následně je porovnávat, prozkoumávat a kategorizovat. Axiální kódování mi poskytlo možnost propojení kategorií a vztahů mezi nimi, což mi pomohlo hlouběji porozumět datům a odhalit jejich vnitřní strukturu. Selektivní kódování mi pak dovolilo soustředit se na klíčové témata a koncepty v rámci mých výzkumných otázek.⁶⁶

3. 9 Konkrétní postup kvalitativního výzkumu této práce

Jako výzkumník v oblasti kvalitativního výzkumu jsem použila otevřené kódování k analýze rozhovorů s informanty. Tento proces mi umožnil systematicky rozkládat získaná data na jednotlivé kódy a následně je porovnávat, prozkoumávat a kategorizovat. Během tohoto procesu jsem vytvořila kategorie, které byly složeny z kódů odvozených z dat z polostrukturovaných rozhovorů s informanty. Tyto kategorie mi umožnily vytvořit přehledné shrnutí získaných dat a identifikovat klíčová témata

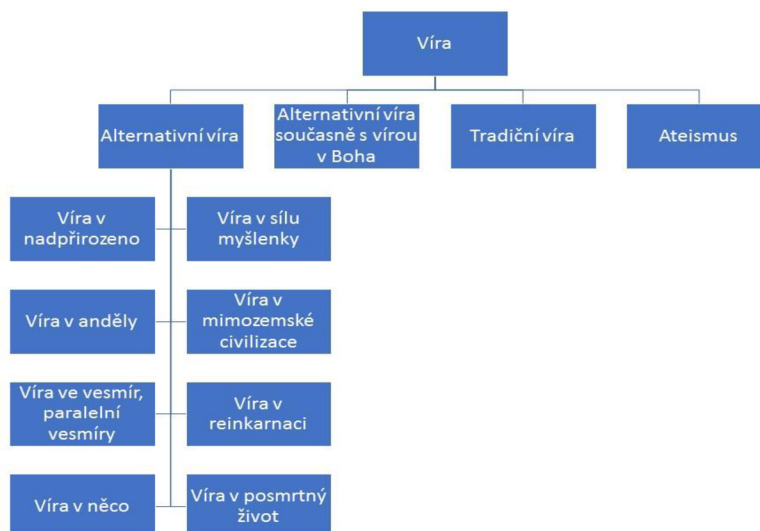
⁶⁵ Srov. ŠVARÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*, s. 85.

⁶⁶ Srov. tamtéž, s. 85-86.

v rámci mých výzkumných otázek. Při získávání potřebných kódů z rozhovorů jsem se nejdříve zaměřila na přepsání všech rozhovorů do tištěné podoby. Poté jsem postupně procházela každou z odpovědí a přiřazovala jí specifický kód. Každý kód byl krátký a výstižně charakterizoval odpověď. Následně jsem seskupila kódy podle podobnosti a vytvořila z nich abstraktní kategorie. Každá kategorie byla pojmenována tak, aby vypovídala o charakteru odpovědí v ní obsažených. Po seskupení kódů v otevřeném kódování jsem měla celkem jedenáct hlavních kategorií, z nichž některé z nich se skládaly z dalších subkategorií. Tyto kategorie jsem vztahovala k hlavním výzkumným otázkám a vytvořila jsem pro ně jednoduché schéma, které ukázalo, jak se jednotlivé kategorie vzájemně ovlivňují.

4 Zjištěné kategorie

4.1 Hlavní kategorie: Víra

Obrázek 1 - zdroj vlastní

V této kategorii byly nashromážděny kódy, které svým obsahem vypovídaly o představě víry u jednotlivých informantek. Ve většině případů se ukázalo, že víra v jakékoliv podobě, je součástí jejich života. Pouze jedna informantka uvedla, že se jí víra v žádné podobě netýká. Největší zastoupení u dotazovaných měla alternativní víra. Ve dvou případech jako svou hlavní víru uvedly informantky tradiční víru. Téměř všechny informantky uvedly víru v posmrtný život. Pouze jedna informantka věří v konečnost života a jedna informantka nemá na posmrtný život názor. Zajímavé bylo zjištění, že i přesto, že většina dotazovaných jako hlavní uváděly alternativní víru, tj. víra v něco, víra v nadpřirozeno, v anděly, v mimozemské civilizace, vesmír a paralelní vesmíry, víra v reinkarnaci a víra v posmrtný život, zároveň uváděly, že mimo tuto víru také věří v existenci Boha. Některé se k Bohu odvolávají, když je skutečně nejhůře. Pouze tři dotazované v Boha vůbec nevěřily a další dvě informantky neměly o žádnou podobu klasické víry v Boha zájem.

Alternativní víra

Hodně často byla zmiňována víra v nadpřirozeno, v sílu myšlenky, v anděly, mimozemské civilizace, vesmír, paralelní světy, v reinkarnaci. Některé informantky věřily v tzv. „něco“, co nedovedly blíže specifikovat. Nejčastěji informantky uváděly víru v posmrtný život.

Víra v nadpřirozeno

„V nějaký jako nadpřirozeno nebo nějaký takový mýtický věci, jako třeba mimozemšťani a tak jako druhý vesmír a takovýdle jako věci.“ R03

Víra v sílu myšlenky

„Síla myšlenky.“ R05

„Jakože, jako v nějakou sílu a zároveň jako i v anděly a no nějaký ty myšlenky a takhle no.“ R06

Víra v anděly

„Eh, nějaká nadpřirozenost, v anděla“ R04

Víra v mimozemské civilizace

„Vesmír to může být, věřím sama v sebe a že jsou nějaký jiný světy, tomu věřím, že je něco jinýho nadpřirozenějšího než jsme my. Mimozemská civilizace taky, ale paralelní vesmír taky, že třeba, že i odchází duše člověka, že když někdo umře, že stále je mezi nám nebo, že se zjevují, na to věřím.“ R07

Víra ve vesmír, paralelní vesmíry

„V rodinu, pak paralelní vesmíry a asi posmrtný život“ R08

Víra v reinkarnaci

„Já bych řekla, že asi něco jako reinkarnace, že člověk se může vždycky jako že, jednou něco odejde a vždycky se to v něco změni.“ R09

Víra v něco

„No určitě jo, ale ještě jako úplně nevím, nevím v co.“ R02

Víra v posmrtný život

Téměř všechny dotazované uvedly, že věří ve formu posmrtného života a jsou přesvědčeny, že život smrtí nekončí. Po smrti „něco je“, byť to nedokážou přesně specifikovat.

„Ano, že to nemůže najednou tak skončit, že jako musí něco bejt, že smrt není to poslední.“ R05

Některé dotazované uvedly, že posmrtný život vnímají jako uklidnění, že po smrti není konec, ale mohou se znovu setkat se svými blízkými, případně i ony samy se po své smrti budou moci nějakou formou zkontaktovat s těmi, co zůstali.

„To mám docela velkou. Jako mám, že doufám, že se setkám s těma, kdo umřel, že doufám, že je zase uvidím, třeba, že jako je budu moct potkat, obejmout je třeba nebo tohle a že budu se moct ještě vrátit za těma co mám tady.“ R07

Zajímavým zjištěním bylo, že posmrtný život je vnímán, jako něco abstraktního, co prostě existuje nezávisle na víře.

„Ano, podle mě je něco, jako posmrtnej život. Neříkám, že je to vysloveně nebe nebo peklo, ale nějakej posmrtnej život asi je, souvisí to s těma paralelníma vesmírama.“ R03

Věřící informantky uvedly, že dle jejího názoru, má každý svůj osud, svůj vymezený čas na život, svůj konečný cíl, posléze duše existuje v posmrtném životě.

„Věřím na svíčku, jakože každej má svoji svíčku, která prostě zhasne a je jako záleží na ní kdy a u jakýho života. Myslím, že posmrtný život je.“ R11

Pouze v jednom případě ze všech dotazovaných měla dotazovaná jasnou představu o konečnosti života s žádným dalším pokračováním. A v dalším případě neměla dotazovaná na posmrtný život názor, blíže se jím dosud nezabývala.

„Já si jako myslím, že už nic není, že tam je jako konec.“ R14

Asi zatím nemám, nepřemýšlela jsem nad tím. R02

4. 1. 1 Alternativní víra současně s vírou v Boha

Některé alternativně věřící informantky zároveň uváděly současně víru v Boha, tuto možnost připouštěly, nebo neměly vyhraněný názor.

„Ano, věřím.“ R05

„Přemýšlela, myslím si, že existuje“ R01

4. 1. 2 Tradiční víra

Tradiční víru uvedly dvě informantky, které zároveň pocházely z věřící rodiny.

„No jako v Boha věřím.“

R11

4. 1. 3 Ateismus

Pouze jedna informantka se označila za ateistku, která se o žádné formy víry nezajímá. Zároveň uvedla, že pochází z ateistické rodiny.

„Asi se nějak nezajímám o tohle.“

R13

4. 2 Sociální prostředí

V této kategorii jsem se zaměřila na sociální prostředí dotazovaných. Velká část informantek má ve svém okolí tradičně věřícího kamaráda. V mnohem menším zastoupení byli alternativně věřící přátelé a v o něco větším zastoupení nevěřící přátelé. Já sama si myslím, že alternativně věřících přátel bude zřejmě větší zastoupení, ale vzhledem k nekomunikaci mezi přáteli a nezažitým pojmu alternativní víra nebo alternativní religiozita, to výzkum neprokázal.

„Někteří jsou věřící, někteří ne.“

R10

Oproti tomu o víře svých rodičů, rodiny měli dotazovaní mnohem větší přehled. Věřící a nevěřící nejbližší rodina byla téměř ve vyváženém poměru.

Alternativně věřících rodičů bylo podstatně méně, ale zde bych se přikláněla k tomu, že pojem alternativní víra je mezi mladými téměř neznámý.

„Mamka, si myslím, že věří v kartářky a tatka vůbec.“

R03

Pouze dvě informantky, které pocházely z výhradně věřící rodiny, byly také věřící výhradně v Boha.

„Jsou věřící.“

R06

Ostatní informantky, které pocházely z věřící rodiny, byly alternativně věřící a zároveň věřící v Boha. V některých rodinách byl jeden rodič věřící ať už tradičně nebo alternativně a druhý rodič nevěřící.

„Moje mamka stoprocentně jo, ona věří v sílu minerálních kamenů, jak to říct, prostě věří, že každé ten kámen dává nějakou tu sílu. Tohle rozhodně vím, a v jednu dobu se věnovala kartám. Taťka, ty jo, to myslím, že úplně ne.“ R09

V jednom případě dotazovaná uvedla oba rodiče alternativně věřící.

„Taťku to zajímá hodně, ta spíš ta mimozemská, jako na to kouká a to ho zajímá dost a mamka taky, ale nevím zrovna v co. Něco v sobě hledá.“ R07

Část rodin dotazovaných byla nevěřící.

„Nejsou. Taťka byl jako dítě pokřtěnej. Ale nevěří v Boha.“ R08

4.3 Faktory ovlivňující religiozitu

Během výzkumu se ukázalo několik faktorů, které ovlivňují zájem informantek o víru. Jsou to: vliv sociálního prostředí, věk, vliv konkrétního zážitku, uvědomění si možnosti věřit, zájem o víru jako takový, zábava a velmi často byla zmiňována tolerance k jiným názorům.

4.3.1 Vliv sociálního prostředí

V této kategorii se ukázalo mnoho faktorů, které mají vliv na zájem informantů o víru. Jedna z těch významnějších je právě vliv sociálního prostředí. Informantky jsou v některých případech ovlivněny rodinou a přáteli. Obzvláště věřící informantky v tradiční víru, pocházející z věřící rodiny, jsou významně ovlivňovány rodinou. Vliv sociálního prostředí je patrný především pro tradičně věřící informantky nebo informantky pocházející z věřící rodiny.

„Eh, tak já to mám jako od rodiny, takže já to jako přijímám.“ R06

„O tom jsem musela přemýšlet, protože u nás doma jsou silně věřící a ty mi dali jasnej názor, že jsem pokřtěna a že bych se ty víře měla věnovat.“ R10

V mnohem menší míře jsou dotazované, věřící především v alternativní víru, ovlivňovány přáteli spíše formou společných či shodných názorů na určité věci, které se týkají témat alternativní religiozity. Pro tuto skupinu je charakteristické společné vnímání stejných či podobných názorů. V takové skupině nejde o direktivu, ale sounáležitost ke skupině.

„Asi, že jsme se o tom bavili s kamarádama, to mě k tomu tak jako přitáhlo.“ R03

V největší míře se dotazované zmiňovaly, že je rodina a přátelé spíše neovlivňují. Přestože by se mohlo zdát, že vliv sociálního prostředí je významný, v tomto výzkumu se vliv na alternativní religiozitu z hlediska ovlivňujícího faktoru nezdá tolik výrazný. V pěti případech se rodina o víru informantek zajímá, ale výrazně je neovlivňuje.

„Tak jim je to tak jako jedno, spíš mi přijde jako, že mi to nevyvracejí, ale ani neříkají jako. (pozn. Rodina)“ R03

„S přátelima se o tom moc nebavím, jen se sestrou.“ R10

„No, nikdy jsme se o tom nebavili, takže asi ne.“ R02

4. 3. 2 Věk

Další z faktorů ovlivňujících zájem o víru je věk, kdy se informantky začaly vírou zabývat. Osm dotazovaných se shodlo, že o víru projevily zájem již v dětství. Z toho tři dotazované pocházejí z věřící rodiny, kde se dá takový zájem, vzhledem k výchovnému prostředí, předpokládat. Jedna dotazovaná nedovedla určit konkrétní časový úsek. Z tohoto vyplývá, že zájem o víru přichází již v dětství, tudíž v době, kdy se teprve začíná formovat osobnost člověka.

„Nějakým způsobem jsem na to přišla už od mala.“ R05

4. 3. 3 Vliv konkrétního zážitku

Dvě dotazované uvedly, že je velmi výrazně ovlivnil traumatický zážitek, spojený s úmrtím v rodině. Jednu dotazovanou ovlivnil zážitek praktické názorné ukázky spojené s alternativní vírou, který jí zprostředkovala sestra.

„Ano. Ovlivnil mě smrt nebo jakoby sebevražda mého bratra, třeba a vražda jakoby, on zabil svou manželku.“ R07

„My se o tom dost bavíme se ségrou, ona mi to i ukazovala aj prakticky, když jsme šli třeba po obchoďáku, já jsem tomu nevěřila, že to funguje a ona mi řekla, tak schválně, nemohly jsme celou dobu najít informační ceduli a ona mi řekla, tak schválně, že ji do pěti minut najdeme a my jsme ji fakt do pěti minut našly a to jsme ji předtím půl hodiny hledaly.“ R10

4. 3. 4 Uvědomění si možnosti

Ve čtyřech případech se dotazované rozhovořily o tom, že začaly věřit ve chvíli, když si uvědomily, že vlastně můžou. Že tu možnost mají.

„Jo, prostě, když jsem si začala uvědomovat, že něco jako takovýho může existovat.“

R01

4. 3. 5 Zájem o víru jako takový

V této kategorii výzkum ukázal jak se mladé informantky zajímají o víru jako celek. Toto téma je pro ně zajímavé a mají o něj aktivní zájem.

Jedenáct informantek uvedlo, že se zajímají o víru jako celek. Šest dotazovaných uvedlo zájem o víru v Boha a nehrálo roli, zda jsou tradičně, či alternativně věřící. Šest dotazovaných uvedlo, že je zajímavá alternativní víra. Šest dotazovaných se zmínilo, že je tradiční víra v Boha nezajímá. Někteří informanti zmiňovali respekt k víře. Nevyhledávají, ale respektují věřící ať tradičně, či alternativně. Jedna respondentka uvedla, že si nepřeje vnučování názorů.

„Je to, já to respektuju, ale na jednu stranu je to takový, že ty jejich názory poslouchat jako úplně nechci, nepotřebuju. Že mají jiné názory než já. Respektuju, ale nepotřebuju.“

R10

„Nesmí mi to rvát.“

R13

4. 3. 6 Zábava

Další faktor, který informantky zmínily, byla víra jako určitá forma zábavy. Jednalo se o souvislost s alternativní religiozitou.

„Ne, je to jen koníček.“

R14

4. 3. 7 Tolerance k jiným názorům

Významnou podkategorií faktorů ovlivňujících zájem o víru je tolerance k jiným názorům. Byť to není přímo konkrétně ovlivňující kategorie, tak má se zájemem o víru mnoho společného. Tolerantní člověk uznává víru jako vnitřní záležitost svědomí. Tolerance souvisí s komunikací, ale tu zmíním později. Šest dotazovaných je

tolerantní vůči víře. Některé uvádějí, že názory nevyvrací, ale ani nepodporují. Jiné zase, že se nevyjadřují a některé názory na víru prostě respektují.

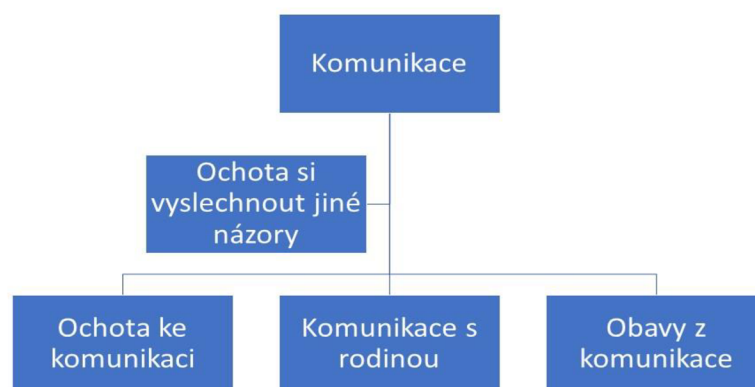
„Je mi to ňák jako jedno. Prostě nevyvracím to nikomu, ani to úplně nepodporuju.“

R01

„Ehm, asi jako v pohodě, nějak se k tomu jako nevyjadřuju.“

R06

4.4 Kategorie komunikace

Obrázek 2 - zdroj vlastní

Tato kategorie je na počet kódů nejobsáhlejší. Většina informantek se k tomuto tématu vyjádřila a shodly se, že mají zájem o komunikaci o víře. Ať už o svojí víře, nebo jiné víře. Často se zmiňovaly o komunikaci s rodinou, přáteli, o komunikaci jako takové. Některé mají zájem komunikovat s rodinou i přáteli, některé pouze s přáteli, další zmiňovaly komunikaci o víře všeobecně a některé informantky zmiňovaly, že o komunikaci s rodinou nebo přáteli nestojí, ale přesto jsou ochotni o víře komunikovat, či si vyslechnout jiné názory.

4.4.1 Ochota vyslechnout si jiné názory

Téměř všechny informantky zmiňovaly ochotu vyslechnout si jiné názory na víru v obecném smyslu. Ukázalo se, že jsou ochotny naslouchat, a jak ukazuje následující subkategorie, tak mají zájem o diskuzi.

„Jsem ochotna si vyslechnout jiné názory.“

R01

4. 4. 2 Ochota ke komunikaci

K tomuto tématu se vyjádřilo čtrnáct informantek kladně. Informantky jsou ochotny komunikovat o víře jako takové, ochotny vyslechnout si stejné i různé názory. S tímto souvisí určitá názorová tolerance. Téměř všechny informantky se shodly, že je přínosné vyslechnout si i jiné názory a následně o nich komunikovat. Ochota ke komunikaci zaznívala od všech informantů spíše na všeobecné úrovni. Co se týká jejich víry, tak v tom případě ochota komunikace spíše klesala

„Jsem ochotna.“ R15

„Jsem s tím v pohodě.“ R10

4. 4. 3 Komunikace s rodinou

V této kategorii se informantky zmiňovaly, jak komunikují či nekomunikují o víře s rodinou. Více samozřejmá komunikace byla pro informantky pocházející z věřící rodiny. Velmi často ty, které komunikovaly se svou rodinou, komunikovaly zároveň i se svými přáteli. A to platilo i naopak. Ty, co nekomunikovaly o své víře s rodinou, tak zároveň o ní nekomunikovaly ani s přáteli.

„Někdy možná s mamkou, ale to už je taky dávno, kdy jsme o tomhle jako mluvili a zrovna o tom mým zážitku, jakože to jsme víc řešili.“ R07

Informantky se shodovaly, že se svými přáteli téma své osobní víry spíše nerozebírají. Zdá se, že je to pro ně osobní záležitost, o které se mezi sebou nebaví. Většinou ty, které jsou zvyklé téma své víry probírat s rodinou, nemají problém o ní komunikovat i s přáteli, ale není to jejich primární téma.

„No, nikdy jsme se o tom nebavili, takže asi ne.“ R01

„Jo, s nejlepší kamarádkou.“ R08

4. 4. 4 Obavy z komunikace

Vzhledem k tomu, že téma víry je často silně osobní záležitost, tak se několik informantek během rozhovoru zmínilo o určitých obavách z komunikace o víře. Jedna z dotazovaných informantek se vyjádřila obavou, že jí bude někdo víru vnucovat. Ta představa jí byla velmi nepříjemná, jak v případě alternativní víry, tak i v případě tradiční víry v Boha.

„Nesmí mi to rvát.“ R13

V dalším případě se se informantka zmínila o určitém studu za názor, když mluvila s nevěřícím člověkem.

„Jo, když jsem mluvila s nevěřícím člověkem.“ R04

Další informantka zmínila obavu, že v případě nesouladu názorů může dokonce s lidmi přestat komunikovat.

„Ty jo, to ani nevím, tak asi v tom negativním, že málokdo se mnou může souhlasit a že je to tak jako je to takový a že můžu já se s těma lidma můžu přestat bavit, no takže jako, že kolikrát si podle těch lidí udělám názor a v tom pozitivním, tak asi jak jsem říkala, asi to otevření.“ R09

4.5 Sběr informací

Informace o alternativní víře a víře v Boha jsou pro informantky důležité. Ty, co se o víru nějakým způsobem zajímají, si vyhledávají informace nebo je komunikují v rodině nebo mezi přáteli. Nejčastěji využívají možnosti internetu. Knihy nebo encyklopedie z dotazované skupiny nikdo nezmínil.

„Ano, na internetu nebo mezi kamarády.“ R05

Jedna dotazovaná uvedla, že si informace hledá sama v sobě, které pak reflektuje se svým přítelem.

„No spíš knížky ne, ale jakoby s přítelem a nevyhledávám to někde, spíš jako sama v sobě.“ R07

Není ani neobvyklý nárazový zájem o informace. V podstatě ne cílené vyhledávání informací, ale například v případě zajímavého článku na internetu, který si posléze informant přečte.

„Spíš, když to na mě vyskočí nebo se o tom s někým bavím, ale že bych to vyhledávala, to ne.“ R15

Tradičně věřící informantky nevyhledávají informace cíleně. Důvodem může být to, že jsou vedeny k víře rodinou a informace jsou jim poskytovány v rámci výchovy.

„No to ne.“ R11

Pro jednu dotazovanou je zájem o informace spíše formou zábavy.

„No spíš ze zájmu.“ R14

4.6 Pevnost v názorech

V dotazované skupině se ve větším poměru mluvilo o jisté pevnosti nebo nepochybování o víře. Informantky se zmiňovaly, že si jsou ve svých názorech na svou víru jistí. Za své názory se nestydí a jsou ochotny o nich komunikovat dále, ale spíše ve všeobecné rovině.

„Ehm, jako jsou lidi, který to zpochybňují, ale vyloženě jako styděla, nevzpomínám si na konkrétní případ.“ R05

„Asi tady v tom jako úplně ne, protože si myslím, že to je jako moje věc, nebo jako by(smích).“ R06

Ale zároveň se některé z nich zmiňovaly o určitých pochybách o své víře. Jejich víra pro ně byla určitým způsobem zklamáním. Informantky měly očekávání spojené s vírou, a to nebylo naplněno, což u nich spustilo pochyby o víře.

„Jako jednou jsem fakt, to jsem ještě nevěřila v tu sílu myšlenek a fakt jsem jako měla těžší období a fakt jsem doufala, že mi ten Bůh pomůže, ale nevyšlo to moc, no. Byla jsem taková špatná, svěřovala jsem se i jako tý rodině, tatkově hlavně, a ten říkal, že musím víc zabrat, takže no to jsem byla taková horší z toho.“ R10

4.7 Podpora rodiny a přátel v otázkách víry

V této kategorii se prokázalo, že v otázkách víry jsou informanti podporováni více rodinou než přáteli. Několik dotazovaných uvedlo, že nejsou rodinou podporováni, či se rodina o otázku jejich víry nezajímá v žádné podobě nebo jsou naopak zcela zrazováni od své vlastní alternativní víry.

„Spíš mě odrazují a chtějí, abych věřila v Boha.“ R10

„Tak jim je to tak jako jedno, spíš mi přijde jako, že mi to nevyvracejí, ale ani neříkají jako.“ R03

Byť spolu s přáteli o víře v nějaké míře komunikují, nejsou dotazováni v otázkách víry přáteli přímo podporováni, ale ani zrazováni. Žádná z informantek neuvedla ze strany přátel přímé odrazování od své víry.

„Podporuje mě.“ R08

4. 8 Vliv jedince na sociální prostředí

V této kategorii jsem se zaměřila na to, jak dotazované mohou pomocí své víry nebo skrze svou víru ovlivnit své sociální prostředí. Ukázalo se, že věřící lidé své sociální prostředí ovlivňují skrze společné názory, případně ukázání nových možností nebo komunikací o víře.

„Ano, že třeba, eh, něco ve smyslu třeba jak je manifestace, tak jako síla myšlenek, tak, že třeba tomu jako uvěřili, že si o tom právě taky něco přečetli a že jim to zařadilo.“

R05

4. 9 Vliv víry na jedince

Obrázek 3 - zdroj vlastní

Tato kategorie ukazuje vliv víry na informanty v rozhodování, ovlivňování každodenního běžného života, který žijí právě v ten okamžik, a také praktického života, kdy si plánují své budoucí jednání a směřování. Ukázalo se, že se tyto tři kategorie vzájemně ovlivňují.

4. 9. 1 Vliv na rozhodování

Velmi zajímavé bylo zjištění, že víra, ať už alternativní nebo tradiční v Boha, má velký vliv na rozhodování mladých informantek. Svým způsobem ovlivňuje jejich

rozhodnutí, které si pak přenášejí do každodenního nebo praktického života. Prvopočátek vlivu na každodenní a posléze praktický život spočívá v rozhodnutí. „*Občas jo.*“ R01

Informantky uváděly, že v některých situacích se rozhodují na základě vnitřního pocitu, na který se spolehnou.

„*Jak kdy, jako když se mám rozhodnout, tak se jako nerozhoduju, co je správně, ale spíš jak to jako cejtím a třeba v jaký situaci to je, podle okolí.*“ R03

Některé dotazované naopak uváděly, že jejich vnitřní víra nemá žádný vliv na jejich rozhodování, tudíž si pak nepřenášejí víru do každodenního života, který žijí právě teď a tady, a neovlivní jejich praktický život, který si teprve plánují.

„*Ne. Asi ne nebo nevzpomínám si.*“ R02

4. 9. 2 Vliv na každodenní život

Jak se již ukázalo, tak rozhodnutí jako takové, má následný vliv na každodenní život informantů. Každodenním životem je myšleno to, co právě prožívají v aktuální čas. Některé dotazované víra ovlivňuje více, některé méně, ale z výzkumu je vliv víry v každodenním životě na informanty patrný.

„*Eh, no asi jako, že hodně mě ovlivňuje, nebo jako tak.*“ R06

Některé dotazované poukázaly na pocit štěstí a součást společnosti, který jim víra do každodenního života dává. Díky víře se cítí v životě šťastnější, spokojenější a součástí něčeho vyššího, co nás přesahuje.

„*Nevím, jakože jsem taková šťastnější, jakože mi některý věci dají něco do života, když prostě se o tom s někým bavím nebo.*“ R11

„*No jako taky mi to pomůže, že si vždycky můžu říct, že tady něco jako je, že v tom nejsem sama.*“ R12

Víra, která má vliv na každodenní život je vnímána jako forma uklidnění, motivace k pozitivním výkonům v životě.

„*No tak jako, když si řeknu, že něco zvládnou, tak to zvládnou, takže asi jo, jako takový uklidnění.*“ R01

Vliv na praktický život

S každodenním životem úzce souvisí ten praktický život, do kterého si přenášíme rozhodnutí, které každý den provádíme a posléze ho aplikujeme na svůj budoucí život. I v této kategorii se prokázal vliv víry na praktický život. Dotazované uváděly, že je víra v praxi ovlivňuje ve větší, či menší míře.

„Jako asi jo.“

R02

Některé se na základě své víry dokonce rozhodly pro výběr svého budoucího povolání. Někdo se zmínil o určité otevřenosti vůči jiným názorům, které posléze mohou ovlivnit jejich každodenní život.

„Tak u toho výběru budoucího povolání, to jsem se rozhodla vlastně kvůli tomu, jak děda umřel, tak že bych chtěla pracovat v nemocnici, takže jsem si vybrala zdravotní sestru a koničky, když se potřebuju uvolnit, tak kreslím.“

R08

4. 10 Vliv víry jedince na společnost

To, že víra ovlivňuje jedince samotného se již ve výzkumu prokázalo, ale mne také zajímalo, zda víra jednotlivce může být nějakým způsobem prospěšná i společnosti.

Dotazované se ve větší míře shodly, že jejich víra může být nějakým způsobem prospěšná okolí i širší společnosti.

„Myslím si, že může.“

R01

Dotazované zmínily, že forma prospěšnosti by mohla být v ochotě vyslechnutí a přijetí jiných různých názorů, pohledů na věc, přijetí rady.

„To asi jako teoreticky může, že si lidi poslechnou něco jiného.“

R09

„No, že třeba můžu někomu třeba jako poradit.“

R11

Samotný člověk, dle mínění informantek, svět nezmění, ale je to možné, pokud jich podobně smýšlejících bude víc, budou pravděpodobnější možnosti změny ve společnosti.

„Sama asi ne, ale kdyby nás podobně smýšlejících bylo víc, tak asi jo.“

R03

„Podle by to jako šlo, když je nějaká velká skupina a chtějí se na něčem dohodnout, tak většinou jako je podle mě možný, aby to jako pomáhalo. Nedokážu si teďka představit příklad, ale.“

R10

Byla zmiňována síla myšlenek. Kdy pomocí vnitřního přesvědčení lze ovlivňovat skutečnosti. Síla myšlenek ovlivňuje běžný každodenní život. Je připuštěna možnost uzdravení se pomocí myšlenky.

„Ehm, tak myslím, že lidi, kteří věří sami v sebe, tak že jako třeba myšlenkama se nějakým způsobem dokážou třeba i uzdravit a že jako síla myšlenek dělá hodně i při nemocech nebo tak.“

R05

V souvislosti prospěšnosti víry jednotlivce pro společnost byly zmíněny i určité obavy z nezájmu ostatních o individuální názory.

„Já si myslím, že bych dokázala někomu pomoci, skrz tadyto, ale říkám, já se o tom s nikým nebavím, takže je to jen moje, co mám já, takže nevím, jestli díky mojí víře by zrovna někdo.“

R07

4. 11 Hodnoty, které víra jednotlivcům přináší

Víra dotazovaným přináší pocit bezpečí, sounáležitosti, má uklidňující vliv, je motivací, sama o sobě dává smysl, přináší pocit štěstí a pocit, že si jedinec může díky víře sám ovlivnit svůj vlastní život a zároveň je vnímána pozitivně v otevření se novým názorům. *„Ehm, tak právě ten pocit, že jako můžu v něco věřit, a že vím, že to můžu právě ovlivnit, ty situace.“*

R05

„Eh, v tom pozitivním, jak jsem říkala, ta víra sama v sebe, tak že se snažím se nějakým způsobem motivovat nebo si věřit prostě, abych to nějak jako zvládla a jakoby jinak a v negativním tak jako vůči sobě, že to třeba nezvládnou, prostě, že si potom naopak spíš v tom nevěřím, jakože. Když se ale napojím na tu víru sama v sebe, tak se jako pozvednu.“

R07

„No tak většinou, podle mě má každá potřebu v něco věřit, takže jenom ta potřeba mi přijde jako dobrý smysl.“

R10

„No jako mě to přijde jako takový hezký, že lidi se sejdou v tom kostele a je to takový hezký no.“

R11

5 Hlavní výzkumná zjištění z provedeného výzkumu

Hlavním cílem tohoto výzkumu bylo zmapovat religiozitu současné české mládeže. Ukázalo se, že je různorodá. Nejvíce dotazovaných bylo věřících v alternativní víru, dvě dotazované byly tradičně věřící v Boha, jedna dotazovaná byla ateistka. Šest dotazovaných uvedlo jako svou hlavní víru alternativní religiozitu a zároveň víru v Boha.

Informantky nejvíce zmiňovaly víru ve vesmír, paralelní vesmíry, sílu myšlenky, anděly, nadpřirozeno, reinkarnaci. S alternativní religiozitou souvisí i posmrtný život. V této kategorii téměř všechny dotazované uvádějí víru ve formu posmrtného života. Jsou přesvědčeny, že smrtí život nekončí. Mají představu něčeho abstraktního, co po smrti následuje, ale nedokážou to přesně definovat. Některé dotazované se zmiňují, že posmrtný život vnímají jako uklidnění. Uvádějí, že po smrti není konec, ale mohou se znovu setkat se svými blízkými, případně i oni sami se po své smrti budou moci nějakou formou zkontaktovat s těmi, co zůstali. Posmrtný život je vnímán, jako něco abstraktního, co prostě existuje nezávisle na víře. V této souvislosti byla uvedena i reinkarnace. Dotazované se odkazovaly na koloběh života a možného návratu zpět na zem. Forma dalšího života nebyla blíže specifikována. Dotazované připustily existenci nebe. Tento názor souvisí s vnitřním přesvědčením. Věřící informantky uvedly, že dle jejich názoru, má každý svůj osud, svůj vymezený čas na život, svůj konečný cíl, posléze duše existuje v posmrtném životě. Pouze jedna informantka ze všech dotazovaných měla jasnou představu o konečnosti života s žádným dalším pokračováním. A jedna dotazovaná neměla na posmrtný život názor, blíže se jím dosud nezabývala.

Během výzkumu se ukázala spousta faktorů, které ovlivňují vlastní religiozitu jedince. Ty jsou ovlivňovány jak prostředím, ve kterém přímo žijí, tj. rodina, tak prostředím, ve kterém se pohybují dobrovolně, tj. přátelé. Nesporně výraznější vliv na jedince má rodina, přátelé spíše jen okrajově. Vliv rodiny byl výrazně patrný obzvláště ve věřících rodinách, kde byl kladen důraz na víru v Boha celkově. V alternativně věřících nebo nevěřících rodinách nebyl vliv na jedince tak výrazný. Vliv přátel na dotazované byl spíše v tom, že se shodovali v názorech na víru, ale o přímé ovlivňování jedince nešlo.

Šest dotazovaných zmínilo, že věří již od malička, z toho dvě dotazované pocházejí z věřící rodiny, takže přejaly výchovný vzor rodičů. Dvě informantky byly přímo ovlivněny traumatizujícím zážitkem spojeným se smrtí příbuzných. Jedna dotazovaná uvedla také jako faktor své víry konkrétní zážitek, který prožila se sestrou, a ta jí názorně demonstrovala sílu myšlenky v praxi.

Čtyři dotazované slečny uvedly jako faktor, který ovlivnil jejich víru, že si uvědomily možnost v něco věřit a na základě té možnosti se své alternativní víře začaly věnovat. Dvě informantky mají víru spojenou spíše se zábavou.

Výzkum také prokázal, že o víru jako celek mají dotazovaní zájem z vlastní zvědavosti a zkoumavosti. Mladé informantky se zajímají o víru jako o téma, které je pro ně zajímavé a mají o něj aktivní zájem. Jedenáct informantek uvedlo zájem o víru jako celek. Šest dotazovaných uvedlo zájem o tradiční víru v Boha a nehrálo roli, zda jsou tradičně, či alternativně věřící. Šest dotazovaných uvedlo zájem o alternativní víru. Šest dotazovaných se zmínilo, že je tradiční víra v Boha nezajímá. Některé informantky zmiňovaly respekt k víře. Nevyhledávají, ale respektují věřící ať tradičně, či alternativně. Jedna respondentka uvedla, že si nepřeje vnucování názorů.

Jedna z početně na kódy nejvýznamnějších kategorií byla kategorie komunikace. Zde se prokázalo, že dotazované mají velkou potřebu o víře komunikovat. Chtějí a jsou ochotni debatovat, vyslechnout si jiné názory. Téměř všechny dotazované jsou ochotny o víře diskutovat, ale ve svém sociálním prostředí toto nepraktikují a komunikaci o víře nevyhledávají. S rodinou komunikují trochu, s přáteli většinou ne. Jedna dotazovaná uvedla aktivní komunikaci se sestrou, další s nejlepší kamarádkou. Zdá se, že je to pro ně osobní záležitost, o které se mezi sebou nebaví. Většinou ty, které jsou zvyklé téma své víry probírat s rodinou, nemají problém o ní komunikovat i s přáteli, ale není to jejich primární téma. Tři dotazované vyjádřily obavy z komunikace o víře. Jako důvod uvedly obavu z nepřijetí lidmi, negativní zkušenost z komunikace s nevěřícím člověkem a z vnucování názorů.

Informace k vlastní víře si dotazované ponejvíce vyhledávají na internetu nebo je komunikují v rodině, či mezi přáteli. Vyhledávání v knihách, encyklopediích nebo v jiných zdrojích neuváděly. Jedna informantka se zmínila, že si odpovědi na otázky hledá v sobě. Dotazované zmínily i občasný, nárazový zájem v případě, když je zaujme například nějaký článek na internetu, nebo jako formu zábavy.

Většina dotazovaných si byly jisty ve svých názorech na svou víru. Za své názory se nestydí a je pro ně přirozené o své víře komunikovat. Napříč tomu, ale některé zmiňovaly určité pochyby o víře. Nejčastěji v souvislosti s nějakým nesplněným očekáváním, kde, i přestože se ke své víře upínaly a něco si hodně přály, se jim to nesplnilo.

Sociální prostředí dotazovaných ukázalo, že jejich velká část má svém okolí tradičně věřícího kamaráda. Alternativně věřícího kamaráda jich uvádělo minimální množství. Myslím, že je to zapříčiněno tím, že o alternativní religiozitě se ve společnosti málo mluví. Ten pojem je současné mládeži téměř neznámý, takže i přesto, že o něm mohou komunikovat, tak ho z neznalosti pojmu neuvádějí.

O religiozitě vlastních rodičů a rodiny měly dotazované mnohem větší přehled. Pět z nich uvedlo, že oba rodiče jsou tradičně věřící v Boha, dvě dotazované pochází z rodiny, kde jeden je věřící v Boha a druhý nevěřící, dvě dotazované pochází z rodiny, kdy jeden je alternativně věřící a druhý nevěřící, jedna dotazovaná se zmínila, že oba její rodiče jsou alternativně věřící a pět dívek uvedlo, že pochází z nevěřící rodiny.

Dotazované dívky v otázce své religiozity cítí větší podporu ze strany rodiny než ze strany svých přátel. To může souviset právě s výše uvedenou malou komunikací mezi svými přáteli a vrstevnickými skupinami. Nicméně ani jedna neuvedla, že by byly ze strany svých přátel od víry zrazovány. V případě zrazování od své alternativní víry uvedla jedna dotazovaná určitý nátlak ze strany svých věřících rodičů.

Některé informantky mají vliv na své sociální prostředí. Ovlivňují ho svými společnými názory na záležitosti spojené s vírou, případnou praktickou ukázkou své alternativní víry nebo komunikací o ní.

Vlastní víra dotazované ovlivňuje již na úrovni rozhodování. Rozhodují se na základě vnitřního pocitu, spojeného přímo s vlastní vírou. Jedná se jakýsi vnitřní hlas, který je nabádá k rozhodování na základě vlastního přesvědčení. Což má za následek vliv na každodenní a praktický život. Prvopočátek vlivu na každodenní a posléze praktický život spočívá v rozhodnutí. Jiné dotazované poukázaly na pocit štěstí a součásti společenství, který jim víra do každodenního života dává. Díky víře se cítí v životě šťastnější, spokojenější a součástí něčeho vyššího, co je přesahuje.

S každodenním životem úzce souvisí ten praktický život, do kterého si mladí lidé přenášejí rozhodnutí, které každý den provádí a posléze to praktikují na svůj budoucí

život. I v této kategorii se prokázal vliv víry na praktický život. Dotazované uváděly, že je víra v praxi ovlivňuje ve větší, či menší míře.

Víra, která má vliv na každodenní a posléze praktický život je vnímána jako forma uklidnění, motivace k pozitivním výkonům v životě a také jako vnitřní motivace ke zvládnutí každodenních úkolů nebo případných zkoušek v životě.

To, že víra ovlivňuje jedince samotného se již ve výzkumu prokázalo, ale dotazované se ve větší míře shodly, že jejich víra může být nějakým způsobem prospěšná okolí i širší společnosti.

Forma prospěšnosti by mohla být v ochotě vyslechnutí a přijetí jiných, různých názorů, pohledů na věc, přijetí rady. Samotný člověk, dle mínění informantek, svět nezmění, ale je možnost, pokud jich podobně smýšlejících bude víc, některé změny ve společnosti uskutečnit. Nejvýrazněji byla zmiňována síla myšlenek. Kdy pomocí vnitřního přesvědčení lze ovlivňovat skutečnosti. Síla myšlenek ovlivňuje běžný každodenní život. Je připuštěna možnost uzdravení se pomocí myšlenky. V souvislosti s prospěšností víry jednotlivce pro společnost byly zmíněny i určité obavy z nezájmu ostatních o individuální názory.

6 Vytvoření nové teorie

Z výzkumu vyplývá, že religiozita současné české mládeže je velmi různorodá a je ovlivňována mnoha faktory včetně kulturních, společenských a osobních vlivů. Mladá generace se častěji, než tradiční vírou, nechává inspirovat alternativními formami religiozity, které jsou více abstraktní a osobní.

Většina alternativně věřících informantek věří ve vesmír, paralelní vesmíry, sílu myšlenek, anděly, nadpřirozeno, reinkarnaci, nebo v „něco“. K alternativní religiozitě se váže i posmrtný život, který téměř všechny dotazované vnímají jako něco abstraktního, co prostě existuje nezávisle na víře.

Vlastní religiozitu věřících dotazovaných ovlivňuje rodina, která klade důraz na víru v Boha. Naopak v alternativně věřících nebo nevěřících rodinách nebyl vliv na jedince tak výrazný. Vliv přátel se projevoval ve shodě názorů na víru, ale přímý vliv na jedince nebyl zaznamenán.

Kromě těchto faktorů mohou mít na náboženskou situaci mladých lidí v České republice vliv i osobní faktory. Jedním z takových faktorů může být traumatický zážitek, který může ovlivnit postoj k náboženství a spirituálnímu životu. Někteří mladí lidé hledají v náboženství nebo alternativních duchovních praktikách způsob, jak se vyrovnat se svými emocemi a traumatem. Dalším ovlivňujícím faktorem je vlastní zájem o alternativní religiozitu.

Mladí lidé chtějí o své víře komunikovat na všeobecné úrovni. Informace nacházejí prostřednictvím médií, v rodině, mezi přáteli.

Vlastní víra má vliv na rozhodování jedinců a jejich každodenní a praktický život. Mládež se řídí svým vnitřním pocitem a rozhodují se na základě vlastního přesvědčení. Víra je vnímána jako zdroj štěstí a pocitu společenství.

Výzkum také ukázal, že mladí lidé, kteří se zajímají o alternativní duchovní praktiky, mají tendenci být otevřenější a tolerantnější vůči jiným kulturám a náboženstvím. Mnozí z nich považují tyto praktiky jako způsob prohloubení svého duchovního života a rozvoje svého vnitřního já.

Výzkum prokázal, že víra jednotlivce může být prospěšná jak pro okolí, tak i pro širší společnost. Tento prospěch může spočívat v ochotě naslouchat a akceptovat odlišné názory, pohledy a rady od ostatních. I když samotná víra nemusí být schopna změnit svět, spolupráce s lidmi, kteří sdílejí podobné názory, může ale pomoci dosáhnout

některých pozitivních změn ve společnosti. Přestože existují obavy z nedostatku zájmu o individuální názory, mnohé dotazované stále věří, že jejich víra může přinést pozitivní přínos pro společnost.

7 Diskuze

Víra je pro mnoho lidí zdrojem síly a útěchy v obtížných situacích, přičemž se vztahuje k transcendentnímu a neviditelnému a nemůže být oddělena od zkušenosti, lidských vztahů a světa kolem nás, jak uvádí Václavík.⁶⁷ Každý člověk má svou víru, kterou utváří na základě svých zkušeností, vzdělání a názorů. Víra může také ovlivňovat lidskou psychiku a zdraví. Lidé, kteří mají silnou víru, jsou šťastnější, méně náchylní k depresi a lépe zvládají stresové situace.⁶⁸ Výzkum v této bakalářské práci potvrdil Václavíkovu teorii. Víra informantek má vliv na jejich běžný život. Je vnímána jako forma uklidnění, motivace k pozitivním výkonům v životě, a také k vnitřní motivaci zvládnout každodenní úkolů nebo případných zkoušek v životě.

Jedním z hlavních prvků spirituality podle Kaplánka a spol. je touha člověka po absolutnu a transcendentnu, tedy po něčem, co přesahuje hranice konkrétního prostoru a času.⁶⁹ Tato touha může mít mnoho různých podob a to od náboženských přesvědčení a praktik, až po osobní duchovní zkušenosti. I zde se výstup z mého výzkumu shoduje s touto teorií. Informantky poukazyvaly na pocit štěstí a součásti společnosti, který jim víra do každodenního života dává. Díky víře se cítí v životě šťastnější, spokojenější a součástí něčeho vyššího, co je přesahuje.

Alternativní religiozita se podle Hamplové a Řehákové liší od tradičních náboženství tím, že se neřídí pevnými dogmaty a strukturovanou organizací církve. Namísto toho se zaměřuje na individuální prožitky a přístup k duchovnosti.⁷⁰

Výzkum v této bakalářské práci potvrzuje, že alternativně věřící mladí lidé věří v různé formy nadpřirozena, jako jsou andělé, síla myšlenek, vesmír, paralelní vesmíry nebo reinkarnaci. Také posmrtný život je běžným tématem v této oblasti, i když je často chápán v abstraktním smyslu. Alternativní religiozita nabízí mladým lidem možnost najít si vlastní cestu k duchovnosti, která nezávisí na tradičních náboženských institucích.

Z výzkumu také vyplývá, že vlastní religiozita je ovlivňována především prostředím, ve kterém jedinec vyrůstá. To potvrzuje teorii Muchové, která zdůrazňuje

⁶⁷ Srov. VÁCLAVÍK, *Náboženství a moderní česká společnost*, s. 11-12.

⁶⁸ Srov. tamtéž, s. 11-14.

⁶⁹ Srov. kap. 1.4 *Spiritualita*.

⁷⁰ Srov. kap. 1.6.2 *Alternativní spiritualita*.

vliv rodiny na náboženskou socializaci.⁷¹ Informanti pocházející z věřící rodiny jsou religiózní od dětství. Dále zmiňuje vliv sociální vrstevnické skupiny, což tento výzkum nepotvrdil. Vliv přátel je patrný pouze ve shodě názorů, ale celkovou religiozitu jedince neovlivňuje.

Zájem o víru může být dle Kaplánka a spol. podnícen různými faktory, jako jsou osobní zážitky, zvědavost či zábava.⁷² V tomto výzkumu se tato teorie potvrdila. Informantky, které prožily traumatickou zkušenost, hledají útěchu ve své víře. Ovlivňujícím faktorem také byla osobní zkušenost s neobvyklým zážitkem.

⁷¹ Srov. kap. 2.2.1 *Rodinné faktory*.

⁷² Srov. kap. 2.2.3 *Individuální faktory*.

Závěr

Z výzkumu religiozity současné české mládeže vyplývá, že religiozita je velmi různorodá a je ovlivňována mnoha faktory, včetně kulturních, společenských a osobních vlivů.

Cílem této bakalářské práce bylo nalézt odpověď na výzkumnou otázku: „*Jaké hodnoty přináší současné české mládeži alternativní religiozita?*“

Víra dotazovaným přináší pocit bezpečí, sounáležitosti, má uklidňující vliv, je pro ně motivací, sama o sobě jim dává smysl, přináší pocit štěstí a pocit samostatnosti. Díky své víře mohou ovlivnit svůj vlastní život a zároveň ji vnímají pozitivně v otevření se novým názorům. Také mohou být, skrz svou víru, prospěšní ostatním. Jejich vnímání posmrtného života jim dodává naději, že život není konečný a i v některých případech dodat i naději na setkání se svými blízkými zemřelými.

Tato bakalářská práce byla rozdělena do dvou hlavních částí: teoretické a praktické. Na tyto části navazuje diskuze, která se porovnává skutečnosti vyplývající z praktické části s částí teoretickou.

V teoretické části se vymezují pojmy víra, náboženství, spiritualita, religiozita, mládež a určují faktory, které ovlivňují religiozitu mládeže. V praktické části je popsána a použita metoda zakotvené teorie v kvalitativním výzkumu, v charakteristice zjištěných kategorií a v hledání vzájemných vztahů mezi jednotlivými kategoriemi.

Bakalářská práce prezentuje postoje a názory na religiozitu mladých lidí ze Střední zdravotnické školy v Jindřichově Hradci. Na základě výzkumných zjištění specifikuje a popisuje faktory, které ovlivňují jejich religiozitu. Vzhledem k tomu, že je to složité téma, bylo by zajímavé jednotlivé faktory ovlivňující religiozitu mezi sebou porovnat a podrobněji prozkoumat jejich vzájemné vztahy.

Seznam použitých zdrojů

Bibliografické zdroje

HAMPLOVÁ, D.; ŘEHÁKOVÁ B. *Česká religiozita na počátku 3. tisíciletí: výsledky Mezinárodního programu sociálního výzkumu ISSP 2008 - Náboženství*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2009. Sociologické studie. ISBN 978-80-7330-163-7.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.

KAPLÁNEK, Michal, Ludmila MUCHOVÁ a Martina KOČEROVÁ. *Co je mládeži svaté?: spiritualita studentů gymnázií : kvalitativní studie*. Praha: Jabok, 2019. ISBN 978-80-904681-3-9.

LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1284-0.

MUCHOVÁ, L. *Budete mými svědky: dialogické rozvíjení křesťanské identity ve světonázorově pluralitní společnosti - pedagogická výzva*. Brno: Didot, 2011. ISBN 978-80-86953-82-3.

Nešpor, Zdeněk R., Dušan Lužný. 2007. *Sociologie náboženství*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-251-5.

PARTRIDGE, Christopher H. a Zdeněk VOJTÍŠEK, ed. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. Praha: Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1605-1.

RAHNER, K.; VORGRIMLER, H. *Teologický slovník*. Přeložil František JIRSA, přeložil Jan SOKOL, přeložil Jan KRANÁT. Praha: Vyšehrad, 2009. Teologie. ISBN 978-80-7021-934-8.

ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6382-2.

ŘÍČAN, P. *Psychologie*, 3.doplněné vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-560-8.

ŘÍČAN, P. *Psychologie náboženství a spirituality*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-312-3.

SOKOL, J. *Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů*. 6., rozš. vyd., Praha: Vyšehrad, 2010. Moderní myšlení. ISBN 978-80-7429-056-5.

ŠVAŘÍČEK, R.; ŠEĐOVÁ, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

VÁCLAVÍK, D. *Náboženství a moderní česká společnost*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2468-3.

Datový zdroj

HALÍK, T. *Není ateista jako ateista* [online]. Halík.cz, listopad 2015 [cit. 2023-3-15]. Dostupné z <http://halik.cz/cs/tvorba/clanky-eseje/clanek/221/>.

Seznam příloh

Příloha I Otázky k rozhovoru

Příloha II Přepis rozhovorů s informanty

Příloha I

Přípravené okruhy a otázky k výzkumu pro bakalářskou práci

Okruhy:

1. Víra a ty
2. Víra a rodina
3. Víra a přátelé
4. Víra ve tvém praktickém životě
5. Víra jako to, co Tě přesahuje
6. Víra jako něco, co ti dává v životě smysl

1. Víra a ty

Existuje něco, v co věříš?

Co to je?

Kdy jsi začal věřit?

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Vyhledáváš si informace na internetu, v knihách nebo mezi svými přáteli?

Jsi ochotný o své víře diskutovat?

Máš k otázce své víry jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotný si vyslechnout i názory jiné strany?

Přemýšlel jsi někdy i o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

A jaký na ni máš názor?

2. Víra a rodina

Zná tvá rodina tvou inklinaci ke Tvé víře?

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Mluvíš o tom s nimi?

Pokud ne, chtěl(a) bys?

Jaký mají na Tvou víru názor?

Podporují Tě nebo Tě od tvé víry spíš zrazují?

Jsou věřící nebo inklinují spíše k alternativní religiozitě, případně k ateismu?

3. Víra a přátelé

Znají Tvoji přátelé tvou inklinaci k alternativní víře?

Ke tvé víře tě dovedli přátelé?

Mluvíš o tom s nimi?

Jaký mají na Tvou víru názor?

Podporují Tě nebo Tě od Tvé víry spíš zrazují?

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda, případně partu lidí, se kterým v otázce víry souzníš?

Máš ve svém blízkém okolí někoho, s kým o otázkách tvé víry nemůžeš vůbec mluvit?

Stalo se ti, že ses za své názory někdy styděl?

V jakém kontextu?

Stalo se, že jsi ke své víře někoho přesvědčil?

V jakém kontextu?

Máš ve svém okolí klasicky věřícího kamaráda?

Jaký máš názor na jeho víru?

4. Víra v praktickém životě

Jak tě ovlivňuje víra ve Tvém každodenním životě? Například volba přátel, volba koníčků, výběr budoucího povolání apod.

Pokud se o něčem pro tebe důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

V jaké situaci se na svou víru obracíš?

Pomáhá Ti Tvá víra v praktickém životě?

Brzdí tě tvá víra a přesvědčení s ní spojené v praktickém životě?

Stala se ti situace, kdy ti tvá víra v praktickém životě pomohla nebo ti nějak uškodila?

Pokud se Ti stala negativní situace, pochyboval jsi o své víře?

Co Ti Tvá víra přináší v pozitivním nebo i negativním smyslu?

Měl jsi někdy pocit, že bys někomu mohl, díky své víře, pomoci? Nebo by si dokázal pomoci sám, kdyby věřil v to, co ty?

5. Víra jako to, jako to, co tě přesahuje

Co tvá víra může skrze Tebe přinést společnosti? Čím ty, jako člověk vyznávající svou víru, můžeš být nebo jsi, prospěšný?

Můžeš ty být skrze svou víru společnosti prospěšný?

6. Víra jako něco, co Ti dává v životě smysl

Je Tvá víra pro tebe důležitá?

Vnímáš svou víru jako své poslání nebo spíše něco jako koníček?

K čemu Tě motivuje?

Cítíš se díky své víře šťastnější?

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Příloha II

Rozhovor respondent R01

Existuje něco, v co věříš?

Existuje.

Co to je?

No to nevím, určitě v nějaké vesmír, nějaké nadpřirozeno, to jo, ale úplně přesně nevím.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Jo, prostě, když jsem si začala uvědomovat, že něco jako takovýho může existovat.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Ne.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Spíš, když na něco narazím tak jo, ale jinak ne.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Určitě.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jsem ochotna si vyslechnout jiné názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Přemýšlela.

A jaký máš na ni názor?

Myslím si, že existuje.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Myslím si, že ne.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ne.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ne.

Chtěla bys?

Klidně jo.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Nejsou.

A inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Mamka asi jo, taťka ne.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke své alternativní víře?

No, nikdy jsme se o tom nebavili, takže asi ne.

Přivedli tě ke tvé víře tvoji přátelé?

Ne.

Mluvíš o tom s nimi?

Ne.

Jakou mají na tvou víru názor?

Žádný.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Asi jo, někoho určitě jo.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Ne, to ne.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

Ne, asi ne.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Jo mám.

Jaký máš názor na jeho víru?

Je mi to ňák jako jedno. Prostě nevyvracím to nikomu, ani to úplně nepodporuju.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Neovlivňuje.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ne.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

No tak jako, když si řeknu, že něco zvládnu, tak to zvládnu, takže asi jo, jako takový uklidnění.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Určitě jo.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

V pozitivním to uklidnění, v negativním vůbec nevím.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Myslím si, že jo.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Myslím si, že může.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

No po smrti možná něco je, myslím si, že jo.

Rozhovor respondent R02

Existuje něco, v co věříš?

No určitě jo, ale ještě jako úplně nevím, nevím v co.

Co to je?

Nemám vyhraněný názor.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Tak nějak, když jsem si začala uvědomovat, že v něco věřit můžu.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Asi ne.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Určitě.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Určitě si vyslechnu názor jiný strany.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Přemýšlela.

A jaký máš na ni názor?

Já nevím, jestli jo nebo ne, ale spíš se straním k tomu, že ne.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Ne.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ne.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ne

Chtěla bys?

Asi nepotřebuju.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Tat'ka je věřící a mamka asi ateistka

A inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Ne.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke své alternativní víře?

Asi ne.

Mluvíš o tom s nimi?

Ne

Jakou mají na tvou víru názor?

Ne

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Jo

Máš někoho s kým o tom nemůžeš vůbec mluvit?

Ne, to ne.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Vůbec.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Jo.

Jaký máš názor na jeho víru?

Nějak mě to od něj neodrazuje, nemám na to žádný názor, úplně v pohodě.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Asi vůbec nijak.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ne, Asi ne nebo nevzpomínám si.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Jako asi jo.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

Nevím o tom.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Těžko říct, ale asi jo.

Co tvá víra může skrze tebe přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

To asi ne.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Asi zatím nemám, nepřemejšlela jsem nad tím.

Rozhovor respondent R03

Existuje něco, v co věříš?

Ehm (ano)

Co to je?

V nějaký jako nadpřirozeno nebo nějaký takový mýtický věci, jako třeba mimozemšťani a tak jako druhý vesmír a takovýdle jako věci.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Podle mě tak třeba ve dvanácti, ve třinácti.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Asi, že jsme se o tom bavili s kamarádama, to mě k tomu tak jako přitáhlo.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Asi by se dalo říct, že jo. Vyhledávám.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jo.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

I jiné názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Asi ne.

A jaký máš na ni názor?

Nemám názor.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Jo.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ne.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ale jo, občas jo.

Jaký mají oni názor na tvou inklinaci?

Tak jim je to tak jako jedno, spíš mi přijde jako, že mi to nevyvracejí, ale ani neříkají jako.

Podporují tě nebo tě zrazují?

Ani jedno ani druhý.

Inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Mamka si myslím, že věří v kartářky a taťka vůbec.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

Některý asi jo.

Přivedli tě ke tvé víře tvoji přátelé?

Jo, jako jo, teď už se nebavíme, ale dovedli mě k tomu kamarádi.

Mluvíš o tom s nimi?

Jo, občas jo.

Jakou mají na tvou víru názor?

Většinou se shodnem, že jsme na tom tak jako stejně.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Jo.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

To ne.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

To asi taky ne.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Ano.

Jaký máš názor na jeho víru?

Nevyvracím mu to, ale ne že bych ho jako podporovala, že to je to nejlepší.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Spíš vůbec.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Jak kdy, jako když se mám rozhodnout, tak se jako nerozhoduju, co je správně, ale spíš jak to jako cejtím a třeba v jaký situaci to je, podle okolí.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Někdy asi jo.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Ne.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Asi ne.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

To je asi těžký říct, ale nevím, ale asi by se o to mohli víc zajímat, o ty moje myšlenkový pochody nebo nevím, jak to říct, jakože ověřit to, jestli to skutečně existuje nebo ne.

Můžeš ty být té společnosti prospěšná sama? Skrze svou víru?

Sama asi ne, ale kdyby nás podobně smyšlejících bylo víc, tak asi jo.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Ano, podle mě je něco, jako posmrtnej život. Neříkám, že je to vysloveně nebe nebo peklo, ale nějakej posmrtnej život asi je, souvisí to s těma paralelníma vesmírama.

Rozhovor respondent R04

Existuje něco, v co věříš?

Ano.

Co to je?

Eh, nějaká nadpřirozenost, v anděla.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Eh, vod mala.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Ne, asi spíš rodiče.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Eh, ne.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Ehm (ano).

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jsem ochotna si vyslechnout i názory jiné strany.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Jo.

A jaký máš na ni názor?

Eh, taky v to věřím.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Jo.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Jo.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Jo.

Jakou mají tvoji rodiče názor na tvou víru?

Taky v to věří.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Věří v boha.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

Jo.

Mluvíš o tom s nimi?

Ne.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Eh, ne.

Máš ve svém okolí někoho, s kým o své víře vůbec nemůžeš mluvit?

Eh, jo.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Jo, když jsem mluvila s nevěřícím člověkem.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Ehm(ano).

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Asi nijak.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Občas jo.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Jo.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Jo.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Ne.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Nevim.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Jo.

Rozhovor respondent R05

Existuje něco, v co věříš?

Ano.

Co to je?

Síla myšlenky.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Nějakým způsobem jsem na to přišla už od mala.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Ehm, to asi ne, nebo nevzpomínám si.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Ano, na internetu nebo mezi kamarády.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Ano.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jsem ochotna si vyslechnout i jiné názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Ano, věřím.

A jaký máš na ni názor?

Bůh je.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke tvé víře?

Ano zná.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ano.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ano.

Jaký mají tvoji rodiče názor na tvoji víru?

Přijímají to, respektují to, podporují.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Tatka je věřící a mamka ateistka.

A inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Spíš v Boha nevěří, ale v tu sílu myšlenek, mě jako podporuje (mamka).

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

Ano.

Přivedli tě ke tvé víře tvoji přátelé?

Přátelé nedovedli mě k tomu.

Mluvíš o tom s nimi?

Ano.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Ano.

Je někdo, s kým o své víře nemůžeš vůbec mluvit?

Nerada o tom mluvím s cizíma lidma, potřebuju pocit blízkosti.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Ehm, jako jsou lidi, který to zpochybňují, ale vyloženě jako styděla, nevzpomínám si na konkrétní případ.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

Ano, že třeba eh něco ve smyslu třeba jak je manifestace, tak jako síla myšlenek, tak, že třeba tomu jako uvěřili, že si o tom právě taky něco přečetli a že jim to zafungovalo.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Ano.

Jaký máš názor na jeho víru?

Souhlasím s tím.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Ano.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ano.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Ano.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Ehm, spíš jsem jako věděla odkud to pramení.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

Ehm, tak právě ten pocit, že jako můžu v něco věřit, a že vím, že to můžu právě ovlivnit, ty situace.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky své víře mohla někomu pomoci?

Ano, teď mě jako nenapadá žádný konkrétní případ o kterém bych chtěla mluvit, ale, že jako když v něco věříme, tak tou silou myšlenek, prostě dokážeme ovlivnit.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Ehm, tak myslím, že lidi, kteří věří sami v sebe, tak že jako třeba myšlenkami se nějakým způsobem dokážou třeba i uzdravit a že jako síla myšlenek dělá hodně i při nemocech nebo tak.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Ano, že to nemůže najednou tak skončit, že jako musí něco být, že smrt není to poslední.

Rozhovor respondent R06

Existuje něco, v co věříš?

Ano.

Co to je?

Jakože, jako v nějakou sílu a zároveň jako i v anděly a no nějak ty myšlenky a takhle no.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Eh, no asi to přišlo tak nějak tak jako nějak samo.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Asi ne, úplně.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Eh, jo, vyhledávám si na internetu.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Ano.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

I jiné názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Ano.

A jaký máš na ni názor?

Eh, tak já to mám jako od rodiny, takže já to jako přijímám.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke tvé víře?

Ano.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Eh, ne.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ano.

A jaký oni mají názor na tvou víru?

Tak nějak jako, asi jim je to nějak jedno nebo tak nějak se k tomu asi nevyjadřují ani.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Jsou věřící.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke své alternativní víře?

Eh, asi spíš jo.

Mluvíš o tom s nimi?

Ano.

Jakou mají na tvou víru názor?

Mají shodný názor.

Máš ve svém okolí s kým se o tom nemůžeš vůbec bavit?

Asi nemám jako úplně někoho typického člověka, asi.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Asi tady v tom jako úplně ne, protože si myslím, že to je jako moje věc, nebo jako by(smích).

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

To ne.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Ano, mám

Jaký máš názor na jeho víru?

Ehm, asi jako v pohodě, nějak se k tomu jako nevyjadřuju.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Eh, no asi jako, že hodně mě ovlivňuje, nebo jako tak.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ano.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Ano.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Někdy mi nepomohla, jo už jsem pochybovala, někdy.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

Eh, no tak, to úplně nevím.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Eh, tak to taky úplně nevím jako.

Co tvá víra může skrze tebe přinést společnosti?4ím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Asi ano, eh, no úplně asi nevím, jako.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Ehm, eh, tak určitě myslím, že jako není konec té smrti, že určitě pak něco bude.

Rozhovor respondent R07

Existuje něco, v co věříš?

Ano.

Co to je?

Vesmír to může být, věřím sama v sebe a že jsou nějaký jiný světy, tomu věřím, že je něco jinýno nadpřirozenějšího než jsme my. Mimoszemská civilizace taky, ale paralelní vesmír taky, že třeba, že i odchází duše člověka, že když někdo umře, že stále je mezi nám nebo, že se zjevujou, na to věřím.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Ano. Ovlivnil mě smrt nebo jakoby sebevražda mého bratra, třeba a vražda jakoby, on zabil svou manželku.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

No spíš knížky ne, ale jakoby s přátelema a nevyhledávám to někde, spíš jako sama v sobě.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Ehm(ano).

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jiný strany.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Ehm, přemýšlela.

A jaký máš na ni názor?

No jako nejsem křesťan ani nejsem nějak kř'těná nebo něco takovýho, do kostela nechodím, ale taky se jakoby, když je fakt nejhůř, tak se člověk taky pomodlí, silnou víru v boha nemám, mám to jako poslední možnost.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke tvé víře?

Ehm, ne.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Někdy možná s mamkou, ale to už je taky dávno, kdy jsme o tomhle jako mluvili a zrovna o tom mým zážitku, jakože to jsme víc řešili.

Chtěla bys?

Asi ne, radši si to řeším sama nebo se o tom bavím spíš se svým přítelem, že jako co mě trápí a tady to, taky se někdy o tom bavíme.

Inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Tat'ku to zajímá hodně, ta spíš ta mimozemská, jako na to kouká a to ho zajímá dost a mamka taky, ale nevím zrovna v co. Něco v sobě hledá.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

Přátelé ne.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Jako v Boha nebo jakéhokoliv Boha, já mám kamaráda, kterej spíš jako buddhismus, tak to mám jednoho a ten jako fakt hodně, ten má celou rodinu, že jako věří a že mají různé ty a že dodržuje nějakou svoji hodinu, jakože to modlení se, takže jo, mám kamaráda.

A ty máš jaký názor na jeho víru?

Eh, jakoby neutrální, jako neřeším to nějak, jako zajímala jsem se o to, jako vyprávěl mi o tom, vyposlechla jsem to, ale nic mi to neříkalo, že jako mi to nijak nevadilo ani.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Ano.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Eh ano.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

No jakoby dává mi to nějakou motivaci, je to individuální, ale ovlivňuje, jak kdy.

Stala se ti situace, kdy ti tvá víra ve tvém praktickém životě pomohla nebo nějak uškodila?

To je docela těžká otázka.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Eh, já si myslím, že nepochybovala

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

Eh, v tom pozitivním, jak jsem říkala ta víra sama v sebe, tak že se snažím se nějakým způsobem motivovat nebo si věřit prostě, abych to nějak jako zvládla a jakoby jinak a v negativním tak jako vůči sobě, že to třeba nezvládnu, prostě, že si potom naopak spíš v tom nevěřím, jakože. Když se ale napojím na tu víru sama v sebe, tak se jako pozvednu.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Já si myslím, že bych dokázala někomu pomoci, skrz tadyto, ale říkám, já se o tom s nikým nebavím, takže je to jen moje, co mám já, takže nevím jestli díky mojí víře by zrovna někdo

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

To nevím v jakým je v kontextu, nevím jak to vysvětlit.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

To mám docela velkou. Jako mám, že doufám, že se setkám s těma, kdo umřel, že doufám, že je zase uvidím, třeba, že jako je budu moct potkat, obejmout je třeba nebo tohle a že budu se moct ještě vrátit za těma co mám tady.

Rozhovor respondent R08

Existuje něco, v co věříš?

V rodinu, pak paralelní vesmíry a asi posmrtný život.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Asi smrt dědy.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Trochu.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

No, asi ano.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

I jiné názory.

Přemýšlela jsi někdy o klasické víře, či bohu jako takovém?

No, v nouzi nejvyšší.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Ehm, myslím, že ano.

A co si o tom myslí?

Tak my se o tom nebavíme, ale bereme to jako samozřejmost, podporují mě.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Nejsou. Taťka byl jako dítě pokřtěnej. Ale nevěří v Boha.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke své alternativní víře?

Jen ti neblíží.

Přivedli tě ke tvé víře tvoji přátelé?

Ne.

Mluvíš o tom s nimi?

Jo, s nejlepší kamarádkou.

Jakou má na tvou víru názor?

Podporuje mě.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

To nemám.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Tak u toho výběru budoucího povolání, to jsem se rozhodla vlastně kvůli tomu, jak děda umřel, tak že bych chtěla pracovat v nemocnici, takže jsem si vybrala zdravotní sestru a koníčky, když se potřebuju uvolnit, tak kreslím.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ano.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Moc.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

No, párkrát ano.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

To ano.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

No asi ano.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Já jako doufám, že se po tom s těma lidma, co umřeli potom setkám a že potom třeba budu moct vidět ty blízký a potom třeba i na zemi, co zůstanou.

Rozhovor respondent R09

Existuje něco, v co věříš?

Asi jo, no.

Co to je?

Já bych řekla, že asi něco jako reinkarnace, že člověk se může vždycky jako že, jednou něco odejde a vždycky se to v něco v mění.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Ehm, ty jo, ani možná ne, ale tak jako věřím v to, že mi to tak jako přijde.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

No to asi tak ne, věřím, že mi to tak prostě přijde, že si myslím, že mi to tak dává největší smysl.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jo.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Ne, já jsem tak jako otevřená všemu, já ráda mám diskuze, že jako slyším ostatních názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Já jsem pokřtěná, ale nikdy nevěřím.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke tvé víře?

My se o tom nějak nebavíme, já si prostě si říkám, že jsem prostě ateista a tím to tak jako končí.

Chtěla bys?

Myslím, že asi jako jo, vyslechla, něco mamka říkala, to jsme si povídali, ale nějak jako extra ne, nijak extra se ani nezajímá.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Můj z tatky strany, asi by byli, ale nikdy jsem si jméno nevzala, protože já mám jméno podle kmotra, takže bych byla jakoby Pavel.

A inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Moje mamka stoprocentně jo, ona věří v sílu minerálních kamenů, jak to říct, prostě věří, že každé ten kamen dává nějakou tu sílu. Tohle rozhodně vím, a v jednu dobu se věnovala kartám. Tatka, ty jo, to myslím, že úplně ne.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

A tak my se o tom nějak nebavíme, to je takový..

Máš někoho z přátel, s kým by ses o své víře nemohla mluvit?

To je otázka, asi ne.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Ne, já si ráda řeknu, ty názory.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

To ne, to já zase nerada, já spíš jako vyslechnu, řeknu svůj názor, poslechnu si ostatních názor a spíš si to jako já vezmu v hlavě a vezmu si ostatních názory než přesvědčení.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

To nemám, jenom bráchova žena, ta věří, jejich rodina je silně věřící.

Jaký máš názor na jejich víru?

Je to, já to respektuju, ale na jednu stranu je to takový, že ty jejich názory poslouchat jako úplně nechci, nepotřebuju. Že mají jiné názory než já. Respektuju, ale nepotřebuju.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Ty jo, to ani nevím, jestli mě to nějak extra ovlivňuje, ale jsem spíš taková, že mě to ovlivňuje, že jsem otevřená všemu, že jako si radši poslechnu názory, než abych byla upřená na jedno.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Ani ne, spíš tak jako jdu.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Asi ani ne.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

Ty jo, to ani nevím, tak asi v tom negativním, že málokdo se mnou může souhlasit a že je to tak jako je to takový, a že můžu já se s těma lidma můžu přestat bavit, no takže jako, že kolikrát si podle těch lidí udělám názor a v tom pozitivním, tak asi jak jsem říkala, asi to otevření.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Ani ne.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

To asi jako teoreticky může, že si lidi poslechnou něco jinýho.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Ehm, já si myslím, že posmrtný život, no jak jsem říkala, že rozhodně, jako něco , jako nebo podle mě neexistuje, bůh podle mě taky neexistuje, podle mě se to vrací jako koloběh, že jako si to akorát nepamatujeme. Nevěřím na nebe.

Rozhovor respondent R10

Existuje něco, v co věříš?

Eh, vlastně věřím v to buď, když zemřeme, že se jako vrátíme, že ten život je jako koloběh a nebo ještě v druhou možnost, že, jako že je nějaká síla z vesmíru, jakože když něco opravdu chceme, tak si to můžeme do života přitáhnout.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

My se o tom dost bavíme se ségrou, ona mi to i ukazovala aj prakticky, když jsme šli třeba po obchoďáku, já jsem tomu nevěřila, že to funguje a ona mi řekla, tak schválně, nemohli jsme celou dobu najít informační ceduli a ona mi řekla, tak schválně, že ji do pěti minut najdeme a my jsme ji fakt do pěti minut našli a to jsme ji předtím půl hodiny hledaly.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Ano, teďka jsme aj o tom víc věcí zjišťovaly a docela mě to aj začalo bavit a myslím, že bych se tomu v budoucnosti klidně věnovala víc.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jsem s tím v pohodě.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

O tom jsem musela přemýšlet, protože u nás doma jsou silně věřící a ty mi dali jasnej názor, že jsem pokřtěna a že bych se tý víře měla věnovat.

A jaký máš na ni názor?

Já je jako respektuju, ale moc tomu jako nevěřím, ale já doufám, že třeba jim dojde, že každý může mít svůj názor a že každej může jít svou cestou.

Zná tvoje rodina tvoji inklinaci ke své víře?

Já jsem jim to říkala a oni říkali, jo, jako je to možný, ale jako hlavní je ten Bůh.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Spíš mě odrazují a chtějí, abych věřila v Boha.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Jo.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke tvé alternativní víře?

S přítelem se o tom moc nebavím, jen se sestrou.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Moc ne, jen T., s tou si fakt řeknem cokoliv a s těma názorama se někde sejdem vždycky, takže to je úplně v pohodě.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

Jo, T., to jsem jí říkala a taky tomu nevěřila, bylo to hustý.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda tradičně věřícího v Boha?

Jo, rodina je silně věřící, ale kamaráda asi nemám.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Ano.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

No když se rozhoduju, no já to tam mám zarytý asi od malička, že když se doufám k něčemu, že to tak bude, tak vždycky jako k bohu a většinou potom když fakt chci, aby nějaký přání fakt vyšlo, tak si to jako zhluboka přeju a ono to většinou vyjde.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Jako jednou jsem fakt, to jsem ještě nevěřila v tu sílu myšlenek a fakt jsem jako měla těžší období a fakt jsem doufala, že mi ten bůh pomůže, ale nevyšlo to moc, no. Byla jsem taková špatná, svěřovala jsem se i jako tý rodině, tstkovi hlavně, a ten říkal, že musím víc zabrat, takže no to jsem byla taková horší z toho.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

No tak většinou, podle mě má každej potřebu v něco věřit, takže jenom ta potřeba mi přijde jako dobrej smysl

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Podle mě jo.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Podle by to jako šlo, když je nějaká velká skupina a chtějí se na něčem dohodnout, tak většinou jako je podle mě možný, aby to jako pomáhalo. Nedokážu si teďka představit příklad, ale.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Tam mám takový dva názory. Jeden jako T., že je to jako koloběh a druhý, že já jako věřím v to, že když jako když jako fakt člověk zemře, že člověk může do toho nebe přijít, mám ho tam jako od malinka, furt si nedokážu říct, že nebe neexistuje, furt mám pocit, že jako je.

Rozhovor respondent R11

Existuje něco, v co věříš?

No, jo.

Co to je?

No jako v Boha věřím.

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Od malička.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

To ne spíš jsem k tomu vedena od rodiny.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

No to ne.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jo.

Přemýšlela jsi někdy o alternativní víře?

No jako občas jo.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ano.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Ano.

Tvoji přátelé inklinují k alternativní víře?

Nevím.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Nevím, jakože jsem taková šťastnější, jakože mi některé věci dají něco do života, když prostě se o tom s někým bavím nebo.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Jojojo, abych třeba dostala dobrou známku nebo abych byla zdravá.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

No občas jo, občas ne.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Jo.

Co ti tvá víra přináší v pozitivním nebo negativním smyslu?

No jako mě to přijde jako takový hezký, že lidi se sejdou v tom kostele a je to takový hezký no.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

No spíš jako, že by si někdo mohl pomoci sám, ne že bych já někomu s tím pomohla.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

No, že třeba můžu někomu třeba jako poradit.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Věřím na svíčku, jakože každé má svoji svíčku, která prostě zhasne a je jako záleží na ní kdy a u jakýho života. Myslím, že posmrtný život je.

Rozhovor respondent R12

Existuje něco, v co věříš?

Taky v Boha a jakože všechno se děje z nějakého důvodu

Víš zhruba, kdy jsi tak začala věřit?

Od malička.

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Rodina.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

To asi spíš ne.

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jo.

Přemýšlela jsi někdy o alternativní víře?

Třeba i v karmu.

A jaký máš na ni názor?

No, že třeba, když někdo udělá něco špatnýho, tak se mu to vrátí, si myslím.

Ke tvé víře tě dovedla rodina?

Ano.

Mluvíš o své víře se svou rodinou?

Ano.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Ano.

A tvoji přátelé znají tvoji inklinaci ke své alternativní víře?

Někteří jsou věřící, někteří ne.

Mluvíš o tom s nimi?

Ne.

Máš ve svém okolí nějakého kamaráda alternativně věřícího?

Jo.

Jaký máš názor na jeho víru?

V pohodě.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

No jako taky mi to pomůže, že si vždycky můžu říct, že tady něco jako je, že v tom nejsem sama.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Jo.

Pomáhá ti ve tvém praktickém životě?

Bych řekla, že jo.

Stala se ti někdy nějaká negativní situace, kdy jsi o své víře pochybovala?

Spíš ne.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Jo.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Jo, jakože tady nejsme na to sami nebo takhle.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Že je, že něco po smrti je, ale nevím co, ale věřím, že něco je. Myslím si, že každéj má jinej ten cíl, takže asi každéj podle svýho.

Rozhovor respondent R13

Existuje něco, v co věříš?

Nevím.

Zajímá Tě téma jakékoliv víry?

Asi se nějak nezajímám o tohle.

Máš ve svém okolí kamaráda nebo partu lidí, se kterými souzníš v otázce víry?

Určitě.

Jaký máš na jeho víru názor?

Nesmí mi to rvát.

Máš ve svém okolí alternativně věřícího kamaráda?

Taky asi určitě.

Jaký máš názor na jeho víru?

Taky mi to nesmí rvát.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

No tak asi si trošku myslím, že když umřem, že to nebude končit, že to bude pokračovat, ale nevím.

Rozhovor respondent R14

Existuje něco, v co věříš?

No tak jakože občas v nějaký ty horoskopy, ale jenom jako občas, ne úplně pokaždý

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

No spíš ze zájmu?

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Nevyhledávám, jen když se mi to někde zobrazí, tak si to přečtu.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jiný názory.

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

Ne.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Asi nevěří.

A inklinují k nějaké alternativní religiozitě nebo nějakému spiritualismu?

Asi nevěří.

Máš nějak věřícího kamaráda?

O nikom nevím.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

Ne, je to jen koníček

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Já si jako myslím, že už nic není, že tam je jako konec.

Rozhovor respondent R15

Existuje něco, v co věříš?

Řekla bych ve znamení, astrologie

Ovlivnil tě nějaký konkrétní zážitek?

Asi ne, spíš zájem.

Zajímáš se nějak o problematiku spojenou s tvou vírou?

Spíš, když to na mě vyskočí nebo se o tom s někým bavím, ale že bych to vyhledávala, to ne

Jsi ochotna s někým o své víře diskutovat?

Jsem ochotna.

Máš ke své víře jasný a vyhraněný názor nebo jsi ochotna si vyslechnout i jiné názory?

Jsem ochotna

Přemýšlela jsi někdy o tradiční víře, či Bohu jako takovém?

To ne.

A jaký máš na ni názor?

Respektuju to.

Tvoji rodiče jsou věřící?

Jsme všichni ateisti.

Tvoji přátelé jsou nějakým způsobem věřící?

Asi spíš bývalí spolužáci ze základky.

Stalo se ti někdy, že by ses za své názory styděla?

Ne.

Zkoušela jsi někoho přesvědčit o své víře?

To asi úplně ne.

Jak tě ta tvoje víra ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

To ne.

Pokud se pro tebe o něčem důležitém rozhoduješ, obracíš se ke své víře?

Asi spíš ne.

Měla jsi někdy pocit, že bys díky svojí víře mohla někomu pomoci?

Asi jak v čem, nevím.

Co tvá víra může skrze tebe může přinést společnosti? Čím ty můžeš být díky své víře prospěšná?

Asi ne, spíš jako otravná, kolikrát.

Máš nějakou představu o posmrtném životě nebo konečném cíli života?

Myslím si, že asi po smrti něco je, nevěřím, že to všechno skončí.

Abstrakt

KOLMANOVÁ, V. *Hodnoty alternativní religiozity u současné české mládeže*. České Budějovice 2023. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce V. Blažek Iňová.

Klíčová slova: víra, spiritualita, ateismus, religiozita, alternativní religiozita, mládež, faktory ovlivňující religiozitu

Tato bakalářská práce se zaměřuje na otázku, jaké hodnoty přináší současné české mládeži alternativní religiozita. Tradiční náboženství v České republice postupně ustupuje a nahrazují ho nové formy alternativních náboženství. V bakalářské práci jsou nejprve vysvětleny pojmy jako je víra, ateismus, spiritualita a religiozita, která se dále rozděluje na institucionalizovanou a alternativní formu. S pomocí provedeného kvalitativního výzkumu se bakalářská práce ve své praktické části pokouší najít a popsat faktory, které ovlivňují náboženské přesvědčení mladých lidí a díky tomu lépe porozumět, jak vnímají náboženství, víru a spiritualitu a jaký k nim mají vztah. Ke sběru dat byla použita metoda polostrukturovaných rozhovorů s celkem 15 oslovenými informanty ve věku 15–18 let a analýza získaných dat byla provedena metodou zakotvené teorie s cílem poskytnout ucelený pohled na to, jak alternativní náboženství ovlivňuje hodnotové vnímání české mládeže.

Abstract

Keywords: faith, spirituality, atheism, religiosity, alternative religiosity, youth, factors affecting religiosity

This bachelor's thesis deals with the subject of what values alternative religiosity brings to contemporary Czech youth. Traditional religion in the Czech Republic is on the decline, being replaced by new forms of alternative religiosity. The Bachelor's thesis first explains terms, such as faith, atheism, spirituality and religiosity, which is further divided into institutionalized and alternative forms. Using a qualitative research, the practical part of the Bachelor's thesis strives to find and describe factors which affect religious beliefs of young people to better understand how they perceive and relate to religion, faith and spirituality. A semi-structured interview method was used to collect data from a total of 15 participants aged 15–18. The analysis of the collected data was performed using the grounded theory research method to provide comprehensive insight of how alternative religion affects the perception of values of Czech youth.